

Duhovno vrelo

OBOGAĆUJUĆI I OPREMAJUĆI DUHOM ISPUNJENE SLUŽBENIKE

Tema broja | **Odnosi u ljubavi = zdrava crkva**

BROJ 15 | Zima 2009.

PAOLO POLISCHUK

Zdrava crkva Posvećenost brižnim odnosima punim ljubavi 03

Zdravi odnosi u Kristovu Tijelu mogu se definirati kao zajedništvo koje doživljava dobrotu s jedne strane i odsutnost zla s druge.

GARY R. ALLEN

Smanjivanje sukoba izgradnjom zdravih zajednica vjere 06

Crkveni sukob može se smanjiti i bolje rješavati izgrađivanjem snažnih, zdravih zajednica vjere.

CLYDE W. HARVEY

Karakterne osobine Korištenje Božjih darova 11

Kako pastori mogu osloboditi brojne talente koji su zasjenjeni blještavilom karakternih nedostataka.

LARRY E. HAZELBAKER

Pomoći ljudima koji se bore s ovisnošću 13

Pastori moraju prihvatiti biblijski model kako se obračunati s utvrdom te službi u crkvi dodati kristocentrični program borbe s ovisnošću.

NEIL B. WISEMAN

Kako Zavoljeti svoju crkvu 19

Služba predstavlja veličanstvenu prigodu da volite i budete voljeni.

Niz teoloških članaka namijenjenih pastorima i duhovnim radnicima.

Kuća Božje ljubavi

**Riječ
uredništva**

Piše:
Damir Špoljarić

Neka Božja kuća, Njegova još uvijek poprilično nesavršena zajednica otkupljenika po milosti doista bude oaza autentične Očeve agape ljubavi. Učimo se nasljedovati Vrhovnog pastira koji je pokazao kako uistinu ljubav iskazati i istinski voljeti.

Ovih sam dana bio istinski taknut slušanjem najnovijeg uratka, novog CD-a, **Ljubav, radost, mir koji je ostvaren i snimljen zalaganjem onih, velikih i malih, koji vole Isusa i njegovu crkvu. Jedna od tih pjesama vrlo jednostavno i duboko kazuje o kući Božje ljubavi. Doista me je ganula. Ljubav Božja to čini kontinuirano iz različitih perspektiva na različite načine, ali uvijek u pravo vrijeme.**

Podsjeća me to na one 2 međusobno neodvojive i najvažnije Božje zapovijesti tako dobro znane, vjerujem često citirane i propovjedane, a opet tako često u crkvi i izvan nje nedovoljno djelom i životom kazivane. A upravo ljubav je Isus izabrao da bude to naše krunsko svjedočanstvo, dojmljivo, neoborivo, impresivno, pokazatelj božanskog i Kristolikog zahvata i izričaja povezanosti s nama Iv. 13, 35. "Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi upoznati da ste moji učenici." Ova nova zapovijed samo je podsjetnik one stare i najveće. Ljubite Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom i svom pameću svojom, a svo-

ga bližnjega kao samoga sebe. Svijet gleda, a Božja ljubav kroz nas najglasnije govori, uvjerljivije od najbiranijih riječi. Ljubav je ključ za pomake, napredak, jedinstvo, rast... Jedino Božja fascinantna ljubav nadvisuje, premošćuje i usklađuje naše različitosti, potrebe, želje, vizure, navike, nauke, mane, slabosti i pogreške, jedino Njegova djelotvorna ljubav u nama čuva od gliba sebičnosti, egoizma, jedino ta nebeska ljubav nas vraća u zagrljaj Gospodinu i bližnjima usprkos i unatoč svemu. Budući smo toliko voljeni koliko od te ljubavi Kristove dajemo i pokazujemo bližnjima?

Nema Bogu i čovjeku važnijeg aršina od ljubavi. Onoliko smo veliki koliko je velika ljubav Božja u nama. Od najranijih dana lj. povijesti Bog nas podsjeća na te osnovne lekcije o ljubavi. Bog je ljubav 1. Iv. 4, 7-8 "Ljubljeni, ljubimo jedan drugoga, jer ljubav dolazi od Boga, i tko god ljubi, od Boga je rođen i poznaje Boga. Tko ne ljubi, nije upoznao Boga, jer je Bog ljubav." On je Emanuel, Bog s nama, koji se ušatorio i utjelovio kao znak savršene Božje ljubavi za čovjeka, za tebe i za mene.

Najskromnija udovica, najsiromašniji i najneprimjetniji vjernik može voljeti Boga isto ili čak i više od najzname-

nitijeg i najpopularnijeg vođe ili propovjednika. Zato neka ljubav bude naš prvi prioritet. Vratimo se prvoj ljubavi i učimo od onih koji su tako činili prije nas; od Enoha do apostola Ivana i nasljedujemo ih.

Bernard iz Clairvauxa, mistik i pjesnik je znao reći: "Znamo Boga samo toliko koliko ga doista volimo". U Kraljevstvu Božjem su najveći oni koji najviše vole; Boga, bližnjega i izgubljene. Podsjetimo se i u ove dane Adventa i Božića na kraju još jedne godine Gospodnje, da jezik Božje ljubavi najbolje komunicira Evanđelje Isusa Krista. Neka Božja kuća, Njegova još uvijek poprilično nesavršena zajednica otkupljenika po milosti doista bude oaza autentične Očeve agape ljubavi. Učimo se nasljedovati Vrhovnog pastira koji je pokazao kako uistinu ljubav iskazati i istinski voljeti.

Zaključimo riječima Duhom Svetim nadahnutog nenadmašnog i nezaobilaznog hvalospjeva ljubavi iz 1. Kor. 13, 13: "Sada ostaje vjera, nada i ljubav – to troje – ali je najveća među njima ljubav."

 Damir Špoljarić

je pastor EPC "Radosna vijest"
u Osijeku i predsjednik EPCRH

Duhovno vrelo

Broj 15, ZIMA 2009., godina IV

Izdaje Evanđeoska pentekostna crkva u Republici Hrvatskoj, 10 000 Zagreb, Kosirnikova 76 - HR

EPC

Za izdavača | mr. Damir Špoljarić
Glavni urednik | Goran Punda
Urednički kolegij | Damir Špoljarić, Danijel Berković, Bill Williams
E-mail | epcrh@zg.htnet.hr

Adresa uredništva | Kosirnikova 76, Zagreb, Hrvatska
Tel/fax | (+385) (0)1 3700 966
Žiro račun | 2484008-1102587701
"Izvori", kršćanski nakladni zavod, Cvjetkova 32, Osijek

Prijevod | Ljubinka Jambrek
Lektura | Antonija Kovačević
Grafičko oblikovanje | Desni klik
Tisak | Top Dan d.o.o.

Zdrava crkva

Posvećenost brižnim odnosima

punim ljubavi PABLO POLISHUK

Zdravi odnosi u Kristovu Tijelu mogu se definirati kao zajedništvo koje doživljava dobrotu s jedne strane i odsutnost zla s druge. Posvećenost brižnim odnosima punim ljubavi zahtijeva proaktivno, uzajamno, bezuvjetno i milosrdno povjerenje koje je namijenjeno povezivanju jednih s drugima unatoč različitostima. Život sada i ovdje postavlja izazov za ovu pretpostavku, zato što razdorni čimbenici predstavljaju prepreke takvom skladu.

Prirodne prepreke istinskom zajedništvu rastu s kontinuiranim demografskim varijablama kao što su rasizam, etnocentrizam, društveni slojevi, obrazovna razina, ekonomska moć i osobno dostignuće zasnovano na samodopadnoj naravi. Grješni ciljevi koji se spominju u Knjizi Propovjednika – bogatstvo, posao, mudrost i razuzdano življenje – čine nas vezanima uz zemaljske težnje dok trčimo trku za prestižem u kulturalnoj zbrci obuzeti osjećajem ispraznosti i taštine. Takve nas natjecateljske težnje odvajaju i udaljavaju jedne od drugih. Naša nas narcisoidna kultura prožima samoljubljem i sprječava nas u decentralizaciji i fokusiranju na ljubav i brigu za druge.

Izazov različitosti

Istraživanja u socijalnoj psihologiji pokazala su da volimo one koji su poput nas i koji nas vole. Tako homogene skupine predstavljaju normu. Crkve su općenito karakterizirane skupinama prirodoslovno i demografski definiranih tijela. Ipak, kontekst u kojemu živimo prepun je kulturalnih i etničkih različitosti, a promijenio je i načine na koji su američki stereotipi bili okarakterizirani od osnutka

naše države i kulture. Iz BASP-mentaliteta (bijeli, anglo-saksonski protestanti) koji su podržavali pojedinci društveno grupirani na funkcionalnoj osnovi, nastala je multietnička i multikulturalna stvarnost. Metanarativno i apsolutno bilo je zamijenjeno parcijalnim, plemenskim i etnocentričnim prikazivanjima stvarnosti, otvarajući dugo držan svijet u postmoderni paralelni svijet bez naglašavanja istinske sveobuhvatnosti.

Izazov započinjanja odnosa prožetih ljubavlju i brigom u multietničkom i multikulturalnom kontekstu nije nov. Od vremena rane crkve u Djelima apostolskim, crkva se suočavala s takvim dilemama. Izbor đakona bio je odgovor na zahtjeve nametnute međukulturalnim razlikama kod podjele hrane udovicama židovskoga i grčkoga

i jedno stoljeće kasnije, mi se, u našem interkulturalnom statusu quo, suočavamo sa svojim vlastitim izazovima.

Pokušaji razvijanja integriranog zajedništva

U nastojanju razvijanja i uključivanja u brižne odnose punih ljubavi pojavilo se nekoliko bezuvjetnih ili izričitih paradigmi integriranja. Interkulturalno zajedništvo pada zajedno s kontinuumom između dva polariteta u pokušaju rješavanja napetosti nametnute izazovima akulturalizacije, asimilacije i izjednačavanja koji su svojstveni svakom procesu prilagođavanja jednih drugima. Etno-sljepeča (tvrdnja da ne vidimo nikakve rasne ili etničke razlike) i etnocentrizam (usredotočenje na istovjetnost u krajnjem smislu) dvije su krajnosti.

S jedne strane, sveobuhvatna služba koja želi primiti i asimilirati svakoga – bez obzira na rasu, etnicitet ili kulturu – čini se da je potpomognuta sljepečom za kulturu i boje. Takvo stajalište ističe da ne postoje negativni i razdvajajući čimbenici. Ovo stajalište također zagovara naivno prihvaćanje i vrjednovanje jedni drugih bilo na konceptualnim ili praktičnim razinama. Takva stajališta često vode k površnim ponašanjima i važnim događanjima u kojima fenomenološka predstavljanja zajedništva ispunjavaju kriterij jedinstva u različitosti. Manjine bivaju prihvaćene i

obuhvaćene u dominirajuću kulturu. Kao rezultat toga, manjine prihvaćaju kulturu i usvajaju načine i sredstva prevladavajućeg, postojećeg poretka. Ipak, takva ponašanja i integracija usredotočena na događanja mogu biti daleko od očekivanoga zajedništva na ontološkoj, suštinskoj i subkulturalnoj razini.

S druge strane, u pokušaju pronalaženja

prijekla (Dj 6,1-6). Nevoljka Petrova dovitljivost kod prihvaćanja izazova evangeliziranja rimskog stotnika ispriopovijedana je s iskrenim, a ipak snažnim tonovima koji su otkrivali njegov etnocentrizam (Dj 10,28.29.34.35). Prvi sabor održan u Jeruzalemu raspravljao je o dilemi oko praksi i običaja nametnutih miješanjem Židova i pogana u isto Tijelo (Dj 15). Dvadeset

mjesta na američkom kršćanskom tlu etničke i kulturne skupine nastoje se okupljati oko istorodnosti, s ujedinjavajućim i egocentričnim modelima koji grade njihovo zajedništvo. Skupina prema kojoj osoba osjeća lojalnost i respekt povezuje se protiv njih s neprobojnim, ili u najboljem slučaju, polupropusnim granicama koje razgraničavaju njihovo postojanje i djelovanje.

Etnocentrizam pokušava izdvojiti, izolirati i opkoliti etničke skupine te podijeliti crkvu na prema sebi okrenute jedinice. Bilo da su to Afroamerikanci, Latinoamerikanci, Azijci ili bilo koje druge narodnosti, etničke crkve pokušavaju očuvati svoj način štovanja i odnose kroz udruživanje, strukturu i djelovanje sa svojim ukusom, tempom, ritmom, kao i svojim osjećajem za kulturno usmjerenje. Na taj način etnocentrični ponos može doprinjeti njihovoj vjerovanju da je naša grupa, bogoslužje, štovanje i zajedništvo bolje kada se uspoređi s njihovim.

Jedna krajnost pospješuje problem pokušajem obuhvaćanja označenih pojedinaca ili obitelji kao da se uklapaju u prevladavajući program tradicionalno izražene kulture. Druga krajnost potiče plemenske skupine s međusobnim običajima i kodeksima koji definiraju društvenu stvarnost uz hermeneutiku sudjelovanja, uključujući način razmišljanja koji stavlja nas nasuprot njih. Ponekad se takve različite populacije mogu pomiješati radi posebnih prigoda, a zatim se ponovno povući u svoj separatistički uzorak.

Uvažavanje brižnog i ljubećeg jedinstva u različitosti

Što možemo učiniti kako bismo istinski uvažavali jedinstvo u različitosti? Što možemo učiniti da bismo promovirali jedinstvo za koje Isus moli u Ivanu 17? Pored našeg osjećaja o tome ili naših sadašnjih trendova u društvu, naši se stavovi, vrijednosti i prakse često razlikuju od onoga što je Bog odredio kao stvarnost. To uključuje načine kojima se povezujemo, skrbimo i djelujemo međusobno. Biblija ističe relacijske susrete sa zdravom svrhom na umu. U Novome se zavjetu izraz "jedni druge" (jedan drugoga) pojavljuje 52 puta. Biblijske naredbe upućuju na činjenicu da pripadamo

Božjoj obitelji, od kojeg smo dobili ime (Ef 3,14.15).

Dobiti ime od Boga znači biti definiran prema Stvoritelju, Tvorcu i Dizajneru ljudskoga postojanja. Nazivati se Božjim znači biti okružen parametrima njegove volje i svrhe – biti i činiti ono što je Bog predvidio prije postanka svijeta. Osnova onoga tko smo i što bismo trebali činiti dana nam je u Bibliji te potvrđivana po Duhu Svetomu od Dana pedesetnice do danas.

Svi potječemo od prvoga čovjeka, Adama. No, od drugoga Čovjeka, Isusa Krista, dobivamo novo čovječanstvo. Iako je Bog izabrao Abrahama da bude utemeljitelj posebnoga naroda s izričitim nalogima danim u Zakonu (Stari savez), Bog odnosa je sada uspostavio Novi savez s onima koji vjeruju u evanđelje. Umjesto novog niza naloga pozvani smo prihvatiti izazov i oponašati Boga i biti ispunjeni silom za življenje u ljubavi kao što je Krist činio te

u ljubavi pokazivati karakteristike vladanja ljubljene djece (Ef 5,1.2). Ti su uvjeti urezani u našim srcima i umovima (Jr 31,33; Heb 8,10; 10,16); oni su jednostrani, bezuvjetno proaktivni, milostivi, milosrdni, praštajući, zaboravljaju zlo, osnažuju, vode k prisnosti i donose trajnu obnovu i preobrazbu našega bića.

Učinci su Božjeg poziva i prihvaćanja njegovih zahtjeva vidljivi: Od sada nadalje ne obaziremo se na nikoga prema ljudskom gledištu. To znači, ne uspostavljamo društvo ili zajedništvo na temelju kulturnih ili etnocentričnih pretpostavki, već na redefiniranju našega postojanja u Kristu. Pavao dodaje da, iako smo poznavali Krista s te perspektive, sada ga više ne poznajemo kao takvoga (2 Kor 5,16). Na taj način, nadkulturni stav regulira prihvaćanje, vrjednovanje i ozakonjenje odnosa uz međukulturne crte, imajući nadkriljujuću zaštitu kao i ujedinjujuću osnovu za takvo povezivanje. Naše zajedništvo ne ovisi o kulturalnoj ili etničkoj istovjetnosti niti o kulturalnoj određenosti. Ovisi o našoj utemeljenosti u Bogu po kojemu smo dobili svoja imena i našoj podložnosti nadkulturnom nalogu za prihvaćanjem jedni drugih u Kristu.

Biblijski zapisi o etnocentričnosti i korisni pristupi

Etnocentrične sile su moćne, kao što pokazuje Petrovo neodlučno ponašanje kad je dobio priliku otvoriti vrata poganima u Cezareji (Dj 10). Bilo je neophodno da se ista vizija ponovi tri put, s pozivom za blagovanje hrane koja nije po propisima židovskoga zakona, jer bez te bi vizije Petru bilo vrlo teško prihvatiti zadatak.

Židovi su pogane smatrali nepoželjnima, nečistima i neizabranima. Kao takvi, bili su izopćenici iz Kraljevstva. Ipak, Bog je imao druge planove, kao što nam je prikazano u Pismu. Bog je pozvao sve narode i plemena da postanu dio njegova naroda, a ono što je Bog očistio ne smije se nazivati nečistim, čak ni i od strane apostola.

Kako bi se još jasnije prikazalo etnocentrično stajalište koje imaju oni koji smatraju da su zajedno s Bogom, Djela apostolska 10,14 donose (oksimoron) Petrov odgovor, "Nipošto, Gospodine!" (Ako kažeš ne, on

Naše zajedništvo ne ovisi o kulturalnoj ili etničkoj istovjetnosti niti o kulturalnoj određenosti. Ovisi o našoj utemeljenosti u Bogu po kojemu smo dobili svoja imena i našoj podložnosti nadkulturnom nalogu za prihvaćanjem jedni drugih u Kristu.

nije Gospodin; ako je Gospodin, ne možeš reći ne.) Dodatni izgovori koji uključuju oksimoronske izjave zabilježeni su u prvom susretu između apostola i Kornelija, rimskog stotnika (Dj 10,27-29). Unatoč Petrovom izvornom stajalištu i vladanju Bog je milostivo prekinuo njegovu poruku krštavajući Kornelija i njegov dom Duhom Svetim – vidljivim i jasnim prikazom poput izvornoga iskustva na Dan pedesetnice u Jeruzalemu među svim židovskim učenicima (Dj 10,44-46). Kasnije će na prvom crkvenom saboru u Jeruzalemu osvjedočeni Petar braniti pravo pogana da imaju udjela u obećanju i blagodatima Kraljevstva (Dj 15).

Prvi je sabor sazvan kako bi se raspravljalo o izazovima koje međukulturalno povezivanje nameće Tijelu Kristovu. Napori Pavla, Barnabe, Sile i drugih suradnika u misionarskom nastojanju imali su pozitivne rezultate i velik broj pogana pridružio se crkvi.

Pitanje kako se odnositi prema obraćenicima iz poganstva i što činiti s njima postalo je najveći izazov koji se prepriječio međukulturalnom i međuetničkom zajedništvu.

Kad je došlo do razmimoilaženja, nastale su nevolje i napetosti. Prvi pokušaj rješavanja takvih različitosti bilo je učiniti ih poput sebe. Stoga su raspravljali o tome što bi se moglo učiniti da bi se asimilirale, uskladile i izjednačile razlike koje su nametnule takav izazov. Ipak, prijedlog uklapanja pogana u židovski kalup nadglasao je Duh Sveti, koji je kroz riječ mudrosti izjavio da ti etnički vjernici trebaju biti prihvaćeni u Tijelu s dužnim poštovanjem pod uvjetom da slijede vodilje za izbjegavanje ponašanja uvredljivog za Židove. Ovih nekoliko biblijskih primjera mogu poslužiti kao pretpostavka za smjer djelovanja koji možemo slijediti danas (Dj 15,5-21).

Prema zdravoj crkvi: Konkretno smjernice za promicanje integritetnog, brižnog i ljubavljivo prožetog zajedništva

Kad nađemo na prepreke u zajedništvu – rasizam, etnocentrizam, klasizam, snobizam ili narcizam – trebamo biti otvoreni i iskreni te poduzeti korisne akcije. Iako ovaj popis nije potpun, sastojci zajedništva mogu se prikazati na sljedeći način:

PRVO, zajedništvo pretpostavlja otvoreno, iskreno i istinsko prihvaćanje te stvarno vrjednovanje jedan drugoga. Zajedništvo nadilazi izvanjski prikaz vladanja. Ono je pitanje stavova, spoznajnih, dirljivih i motivacijskih stajališta i procesa. Štoviše, povrh događaja i procesa, ono je temeljno, ontološko suštinsko postojanje s ljubećim, prihvaćajućim i nepobitnim karakteristikama.

DRUGO, dopustite Duhu Svetome da vas osvijesti i osvjedoči da se možete suočiti sa svojom vlastitom etnocentričnošću.

Postanite svjesni svojeg vlastitog rasizma i predrasuda. Ovo je obično pritaženo, prešutno i podređeno kognitivnoj procjeni i samoshvaćanju. Dopustite Duhu da očisti takva duboko ukorijenjena vjerovanja i vrijednosti te se preobrazite obnovom svoga uma.

TREĆE, vodite računa o svakom postupanju prema ljudima koji su drukčije kulture ili narodnosti. Ako vam se neki od tih postupaka čine negativnima i osjećate odgovornost to popraviti, u molitvi razmotrite sljedeće korake:

Žaljenje. Prepoznajte i procijenite sve prijestupe ili postupke, stavove ponižavanja, odbacivanja i vrijeđanja te vladanja koja se odnose na međukulturalne odnose u Tijelu. Grižnja savjesti. Upotrijebite žaljenje grižnjom savjesti (emotivna posljedica kajanja), što uključuje proživljavanje boli zbog odnosnih grijeha počinjenih protiv Tijela Kristovog.

Pokajanje. Nadalje, usvojite stav pokajanja (promjena uma, radikalan zaokret u smjeru) i doživite spoznajnu i čuvstvenu preobrazbu te promjenu ponašanja i svoga načina življenja.

Popravljanje. Popravite sve narušene odnose, poduzimajući proaktivnu, jedностранu i bezuvjetnu inicijativu u ozračju milosti i milosrđa, ojačajte druge te osigurajte osjećaj prihvaćanja i vrjednovanja.

Naknada. Učinite nešto praktično blagoslivljajući one koji su bili odbačeni, marginalizirani, obeshrabreni u prošlosti (ili sadašnjosti) od strane prevladavajuće kulture.

Obnova. Dopustite Duhu Svetome da sudjeluje u vašim mislima, razmišljanju, shvaćanju, sjećanjima, određivanju značenja, motivacijama, osjećajima i motivaciji za promjenu. Doživite novo pripisivanje značenja Božjoj definiranoj stvarnosti.

Uspostavljanje. Budite posvećeni uspostavljanju odnosa prema izvornoj Božjoj namisli, koju nalazimo zapisanu u Djelima apostolskim i eshatološkom planu u Otkrivenju.

ČETVRTO, pazite kako Bog definira stvarnost, posebice u odnosu na njegovo stvorenje, i čak štoviše, s obzirom na one koji su u Kristu kao baštinici njegove vječnosti. Ne samo da gledate nazad radi pravovjerne osnove i teologije, već se po vjeri istegnite naprijed. Imajte eshatološko gledište prema kojem je nebo ispunjeno velikim mnoštvom ljudi svakog plemena, jezika i naroda slaveći Boga, donoseći budućnost ovdje i sada, prakticirajući danas ono što je Bog predvidio za vječnost (Otk 7,9.10).

PETO, obnovite svoj um. Pazite na automatske misli, percepcije i osjećaje ukorijenjene u etnocentričnosti. Dopustite Duhu Svetome da iznova definira u vašem umu

međukulturalnu stvarnost koja je već definirana u Bogu. Posvećenje i rast zahtijevaju našu predanost Božjem Duhu te naše sudjelovanje u sinergističkom procesu u kojemu Duh i naše tijelo međusobno djeluju kako bi proizveli kontrakulturalne i poželjne rezultate u zajedništvu.

ŠESTO, umjesto da reagirate protiv drugih u Tijelu koji su različitog podrijetla, budite proaktivni u svojim naporima da pokažete jednosmjernu, bezuvjetnu ljubav. Započnite prvi. Učinite to ne s pokroviteljskim duhom, već iskrenom motivacijom i odlučnošću ljubiti one koje je Krist ljubio i prihvatio u Tijelo. Molite kao što je Psalmist molio: “Pronikni me svega, Bože, srce mi upoznaj, iskušaj me i upoznaj misli moje” (139,23). Preuzmite inicijativu poticanja na ljubav i dobra djela, svjesni pokroviteljske nadležnosti Stvaratelja stvarnosti i vrhovnoga Nadglednika koji nadgleda sve naše međuodnose u njegovoj crkvi.

Zaključak

Da bismo doživjeli i ostvarili ljubeće i brižne odnose u zdravom crkvenom kontekstu trebamo oponašati Boga kao ljubljena djeca te živjeti u ljubavi kao što je Krist ljubio nas i dao sebe za nas (Ef 5,1-2). Čineći tako razvijamo se onako kao što je to Bog unaprijed odredio, iznad individualizma, narcizma i etnocentričnosti (identitet u Kristu). Nadalje, razvijamo potpunu osobu oblikovanu Duhom Svetim (integritet). Možemo se davati u ljubavi i skrbi, na pravilan način (intimnost), ulažući svaki napor kako bismo ostvarili Božje planove u odnosima punim značenja (marljivost).

Dr. Pablo Polischuk

je profesor pastoralnog savjetovanja i psihologije na Gordon-Conwell Theological Seminary, South Hamilton, Massachusetts.

LITERATURA

Crabb, Larry. 1997. *Connecting: Healing Ourselves and Our Relationships*. Nashville: W. Publishing Group.

Kraft, Charles, i Marguerite Kraft. 2005. *Christianity in Culture: A Study in Dynamic Biblical Theologizing in Cross-cultural Perspective*. Maryknoll, New York: Orbis Books.

Lingenfelter, Sherwood G. 1996. *Agents of Transformation: A Guide for Effective Cross-cultural Ministry*. Grand Rapids: Baker Book House.

Polischuk, Pablo. 2004. *Llamando las Cosas por su Nombre (Calling It What It Is)*. Miami: Vida.

Smanjivanje sukoba izgradnjom zdravih zajednica vjere

GARY R. ALLEN

Crkveni sukob može se smanjiti i bolje rješavati izgrađivanjem snažnih, zdravih zajednica vjere. Kada odvažni vođe i ljudi puni ljubavi nauče nadilaziti bol i razarajuće sukobe te iskuse veliku radost produktivne interakcije, marljivo će raditi na održavanju zdrave crkve. Rješavanje sukoba tada umjesto sporadične reakcije na sukobljavajuće događaje postaje hotimičan, trajan međusobni i organizacijski proces.

Ozbilnost crkvenoga sukoba

Mnoge su crkve imobilizirane razarajućim sukobom koji uništava osobne odnose i paralizira crkvene službe. Takav je sukob protivan Božjoj riječi koja upućuje: “Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima!” (Rim 12,18). Međutim, kad je pravilno riješen, sukob može imati pozitivne učinke na međuljudske odnose i crkvene službe.

Razarajući sukobi mogu biti velika prepreka evangelizaciji ljudi koji ne odlaze u crkvu i njihovu uključivanju u crkvu. H. B. London Jr., potpredsjednik evangelizacijsko-pastoralnih službi pri organizaciji Focus on the Family, predlaže: “Jedan od razloga koje ljudi koriste kao izgovor za nedolazak u lokalnu crkvu je razina sukoba koje opažaju. Ako žele da crkva opstane, pastori i kršćanski vođe moraju naučiti umijeće rješavanja sukoba do zadovoljavajućih rješenja”.¹

Ljudi koji nisu dio crkve ne očekuju da crkva bude slobodna od sukoba. Međutim, nije pretjerano ako očekuju da crkva rješava sukobe onim biblijskim načelima koje sama naviješta.

Mnoge su crkve u fazi nakon rješavanja sukoba. Više nisu u sukobu, no njihove su službe dovedene u stanje nepokretnosti. Sukob će crkvu koja se muči ili obnoviti

ili uništiti.² Situacija u crkvi je kritična, a hitnost njezine misije zahtijeva rješenje.

Duhovna i osobna interakcija unutar crkve

Zajednica vjere je, nakon obitelji, primarno okruženje koje je Bog namijenio ljudima da u njemu pokazuju dinamiku svojih promijenjenih života. Duhovna, intelektualna i emocionalna iskustva u zajednici vjere proživljavaju se u međuljudskim odnosima i u lokalnoj kulturi.

Rana je crkva obveze zajednice shvaćala ozbiljno. Luka opisuje njihovo djelovanje: “Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali porazdijelili svima kako bi tko trebao” (Dj 2,44-45).

Križ je temelj kršćanskoga društva. Krist je ujedinio različita tijela u jedno Tijelo.³ Vjernici pripadaju Kristovu Tijelu, zato jer ih je on otkupio svojom patnjom, smrću i uskrsnućem. Stavio ih je zajedno u zajednicu vjere i sada pripadaju jedni drugima.

Vjernici u zajednici vjere obvezni su jedni prema drugima jer vole jedni druge i imaju slična iskustva, no najvažnije od svega zato što ih je Krist stavio zajedno. To obvezuje vjernika vladati se na način koji je najbolji za druge, a ne na način koji je najbolji za pojedinca.

Jedinstvene karakteristike zajednice vjere

Crkva je kao zajednica vjere drukčija od ostalih društvenih organizacija. Temelji se na odnosima. Zajedno smo zbog našega osobnog odnosa s Bogom po Isusu Kristu koji nam je zapovijedio da ljubimo jedni druge. Stoga je crkva osjetljivija na sukobe od ostalih društvenih organizacija.

Zajednica vjere ima vječnu važnost

Crkva se kao integralni dio Božjega plana sastoji od Božjih ljudi za Božju svrhu. “A vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo,

sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu” (1 Pt 2,9). Vjernici se trebaju podsjetiti, posebice tijekom vremena sukoba, da su dio Bogom-oblikovanog društva.

Zajednica vjere ima nadnaravno porijeklo

Samo Bog može stvoriti jedinstveno društvo kao što je crkva. Ljudi koji dolaze Kristu su toliko neopisivo različiti jedni od drugih po osobnostima i kulturi da bez Kristove istovjetnosti imaju sve razloge da ostanu odvojeni. Razumljivo je da bi u tako različitom društvu mogli prevladavati sukobi i različitosti. Međutim, jedinstvo i misijska svrha može se održati uz pomoć Duha Svetoga i djelotvorno upravljanje sukobima.

Zajednica vjere ima vidljiv lokalni odraz

Crkva je potpuni odraz Kristova Tijela, a ne samo minijatura veće nevidljive Crkve. Kada je sabrano samo dvoje ili troje ljudi u Kristovo ime, on je prisutan s njima u svoj punini kao Spasitelj i Gospodin (Mt 18,20). U njegovoj prisutnosti izražavaju se i cijene osobna odgovornost i prisnost.

Zajednica vjernih je upraviteljica Božje milosti

Iako crkva može razviti svoju vlastitu osobnost, ona ostaje upraviteljica Božje milosti. Ako je Bog svjetlo, a crkva je prizma, tada crkva mora prelamati u svoju kulturu boje njegove milosti. Misijska svrha crkve je projicirati i naviještati društvu Isusa Krista, a ne sebe. Pavao je rekao: “Meni, najmanjemu od svih svetih, dana je ova milost: poganima biti blagovjesnikom neistraživog bogatstva Kristova” (Ef 3,8).

Kad su u sukobu vjernici u crkvi, trebaju se sjetiti da su pozvani u Božje kraljevstvo kao Božji upravitelji njegove milosti: “A

svakomu je od nas dana milost po mjeri dara Kristova” (Ef 4,7).

Zajednica vjere svojim jedinstvom pokazuje stvarnost onoga što naviješta

Osobni život vjernika i organizacijski život crkve moraju biti sukladni evanđelju kojega naviještaju. Ljubav vjernika jednih prema drugima osnovna je poruka evanđelja. Ljubav, integritet i uzajamno povjerenje vjernika neophodni su da bi se omogućio zdrav proces rješavanja sukoba.

Zajednica vjere ujedinjuje se kad je netko u potrebi kako bi pomogla: “I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi” (1 Kor 12,26). Svatko u zajednici vjere ima odgovornost pomoći u rješavanju sukoba.

Zajednica vjere je tamo gdje se mijenjaju životi i ostvaruje rast u zrelosti

Bog je stvorio crkvu za vjernike. On ih stavlja u zajednicu vjere kako bi rasli i sazrijevali. Duhovna zrelost se ne postiže trenutno i izvan zajednice vjere. Duhovnost je osobni odnos s Bogom, koji se po njegovoj volji razvija unutar i kroz međuodnose s drugima vjernicima.

Isus je naložio svojim učenicima: “Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!” (Mt 28,19,20). Učeništvo i poučavanje su međuljudski procesi koji zahtijevaju da oni koji su iskusniji budu mentori onima koji su manje iskusni. Hotimično podržavanje učeništva i duhovne zrelosti ne smije se u crkvi dovoditi u pitanje.

Zajednica vjere odražava Kristovu prisutnost

Prepoznatljiva karakteristika zajednice vjere je nadnaravna Kristova prisutnost. Božja je prisutnost bila vidljiva u Edenskom vrtu, u stupu od oblaka i stupu od vatre u pustinji, u Svetinji nad svetinjama u hramu, na Dan pedesetnice i tijekom povijesti crkve. Kristova bi prisutnost trebala biti prepoznatljiva i u današnjoj crkvi.

Često se događa da oni koji nisu dio crkve stječu prvi dojam o Isusu Kristu iz odnosa s vjernicima koji pripadaju vjerničkoj

zajednici. Sposobnost crkve da djeluje u jedinstvu i rješava unutarnje sukobe vidljivo pokazuje nadnaravnu Kristovu prisutnost i moć.⁴

Iako prisno zajedništvo i intenzivni međuljudski odnosi u zajednici vjere mogu pružati dojam da je crkva podložnija sukobima negoli ostale društvene skupine, ove duhovne karakteristike opremaju crkvu za bolje rješavanje sukoba.

Uzajamne odgovornosti u zajednici vjere

Novi zavjet nam daje brojne zapovijedi o tome kako vjernici trebaju postupati jedni prema drugima. Te zapovijedi tvore popis uzajamnih obveza – odgovornosti koje svi

Crkva je potpuni odraz Kristova Tijela, a ne samo minijatura veće nevidljive Crkve. Kada je sabrano samo dvoje ili troje ljudi u Kristovo ime, on je prisutan s njima u svoj punini kao Spasitelj i Gospodin (Mt 18,20). U njegovoj prisutnosti izražavaju se i cijene osobna odgovornost i prisnost.

crkveni članovi imaju u odnosima jedni s drugima. Razumijevanje koliko su vjernici važni jedni drugima i način odnošenja jednih prema drugima može smanjiti razlike i možda otkloniti razarajući sukob.

Isus je zapovijedio vjernicima da ljube jedni druge

Možda je najobuhvatnija zapovijed koju je Isus dao dobro poznata zapovijed “ljubite

jedni druge”. On je rekao: “Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge” (Iv 13,34,35). Isusova je zapovijed temeljna izjava o kršćanskoj dužnosti i ponavlja se više od deset puta u Novome zavjetu (Iv 15,12,17; Rim 13,8; 1 Sol 4,9; 1 Pt 1,22; 1 Iv 3,11,23; 4,7,11,12 i 2 Iv 5). Ljubav jednih prema drugima je obvezna i osnovna u rješavanju sukoba.

Pavao potvrđuje Isusovu zapovijed

Pavao je proširio Isusovu zapovijed: “Srdačno se ljubite pravim bratoljubljem! Pretječite jedni druge poštovanjem!” (Rim 12,10). On je također rekao: “Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego - ljubavlju služite jedni drugima” (Gal 5,13). Pavao je molio da Gospodin pomogne Solunjanima tako da njihova ljubav poraste ne samo jednih za druge, već i za sve ostale. “Pazite da tko komu zlo zlom ne uzvрати, nego uvijek promičite dobro jedni prema drugima i prema svima” (1 Sol 5,15; usp. 3,12). U Drugoj poslanici Solunjanima Pavao je zahvalio Gospodinu što se njihova uzajamna ljubav umnožila (2 Sol 1,3).

Vjernici pripadaju jedni drugima u Kristu

Vjernici pripadaju jedni drugima u Kristu i tvore jedno Tijelo (Rim 12,5). Kao dionici jednoga Tijela “odložite laž i govorite istinu jedan drugomu jer udovi smo jedni drugima” (Ef 4,25) i “imamo zajedništvo jedni s drugima” (1 Iv 1,7). Pavao je molio da Rimljani kao kršćani imaju “duh jedinstva” među sobom dok slijede Isusa Krista (Rim 15,5). Pavao je, da bi se izbjegle podjele u Tijelu, uputio članove “da ne

bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge” (1 Kor 12,25) i da gostoljubivo primaju “jedni druge bez mrmljanja!” (1 Pt 4,9).

Vjernici poštuju jedni druge

U Bibliji se od Božjih ljudi očekuje da poštuju Boga i jedni druge. Pavao kaže: “Srdačno se ljubite pravim bratoljubljem! Pretječite jedni druge poštovanjem!”

(Rim 12,10). On ističe da se međusobnim poštivanjem smanjuju podjele unutar Tijela.

Vjernici u poniznosti žive u miru jedni s drugima

Dalji razvoj ove zapovijedi vidimo u Isusovim riječima: "Imajte sol u sebi, a mir među sobom!" (Mk 9,50). Pavao to kaže na nekoliko načina: "Gajite mir među sobom!" (1 Sol 5,13). "Budite istomišljenici među sobom!" (Rim 12,16). "Nikakvo suparništvo ni umišljenost, nego - u poniznosti jedni druge smatrajte višima od sebe" (Fil 2,3). Petar kaže: "svi se jedni prema drugima pripašite poniznošću" (1 Pt 5,5).

Vjernici prihvaćaju jedni druge

"Dakle, ne sudimo više jedan drugoga" napisao je Pavao u Rimljanima 14,13. "Prigrlijte jedni druge kao što je Krist prigrlio vas na slavu Božju" (Rim 15,7). "Podnosite jedni druge praštajući ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu! Kao što je Gospodin vama oprostio, tako i vi!" (Kol 3,13). "Budite jedni drugima dobrotivi, milosrdni; praštajte jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprostio" (Ef 4,32). "Ispovijedajte dakle jedni drugima grijeh e i molite jedni za druge" (Jak 5,16). Prihvaćanje osobnih i kulturnih razlika drugih može proširiti nečiju dopadljivost i interes i time smanjiti sukob.

Vjernici podnose jedni druge

Podnositi jedan drugoga znači mariti za one koji nam se možda ne dopadaju - one teške ljude u našem životu. Pismo kaže da trebamo "trpjeti, podnositi, snositi, biti strpljivi ili popuštati"⁵ takvim ljudima. To ne znači da im trebamo dopustiti da preuzmu kontrolu ili da ih ne trebamo smatrati odgovornima za njihove riječi i postupke. "Nosite jedni bremena drugih i tako ćete ispuniti zakon Kristov!" (Rim 15,1,2; usp. Kol 3,13,14).

Vjernici služe jedni drugima

Prihvaćanje jedan drugoga zahtijeva međusobnu interakciju. Petar je rekao: "Jedni druge poslužujte - svatko po primljenom daru - kao dobri upravitelji različitih Božjih milosti!" (1 Pt 4,10; usp. Gal 5,13). Isus je dao istu lekciju kad je svojim učenicima rekao: "Ako dakle ja - Gospodin i Učitelj - vama oprah noge, treba da i vi jedni drugima perete noge" (Iv 13,14). Pavao je nastavio ovu misao kad je vjernicima preporučio: "Podložni budite jedni drugima u strahu Kristovu!" (Ef 5,21), i "Nosite jedni bremena drugih i tako ćete ispuniti zakon Kristov!" (Gal 6,2).

Vjernici ohrabruju jedni druge

Pavao je čeznuo vidjeti kršćane u Rimu, stoga im je pisao "da se zajedno s vama ohrabrim zajedničkom vjerom, vašom i mojom" (Rim 1,12). Jedna od glavnih svrha redovitog zajedničkog slavljenja je da "se potičemo na ljubav i dobra djela" i da "se hrabrimo" (Heb 10,24,25). Vjernici se također potiču: "hrabrite jedni druge dan za danom" (Heb 3,13); "tješite se uzajamno i izgrađujte jedan drugoga" (1 Sol 5,11; usp. 4,18); "nazidajte se na presvetoj vjeri svojoj" (Juda 20). Kad se vjernici usredotoče na izgrađivanje jedan drugoga, neće tako spremno ustrajati na razarajućim sukobima.

Vjernici upućuju i izgrađuju jedni druge

Pavao je zagovarao "uzajamno izgrađivanje" (Rim 14,19). Upućivao je: "Riječ Kristova neka u svem bogatstvu prebiva u vama! U svakoj se mudrosti poučavajte i urazumljajte! Psalmima, hvalospjevima, pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bogu!" (Kol 3,16; usp. Ef 5,19). Pavao je bio uvjeren da Rimljani mogu "jedni druge urazumljivati" (Rim 15,14). Razumijevanje koncepta "jedni druge" u Pismu temeljno je za rješavanje sukoba unutar zajednice vjere. Vjernici trebaju biti predani promicanju duhovne i moralne dobrobiti jedni drugih.

Uloga praštanja u rješavanju sukoba

Da bi se ponovno uspostavili zdravi odnosi kad je sukob produljen i kad ljudi povrijede jedni druge, neophodno je praštanje. Izraz **opraštenje** definiran je kao "aktivan proces uma i naravi povrijeđene osobe, zbog kojega ona prekida prepreku zajedništvu s onom osobom koja joj je naudila i ponovno uspostavlja slobodu i radost prijateljstva".⁶ Postoje situacije kada oni koji su u međusobnom sukobu odbijaju oprostiti i ponovno uspostaviti zajedništvo, dok su drugi voljni oprostiti i omogućiti da dođe do procesa zacjeljivanja rana.

Isus i Stjepan su primjeri opraštanja. Oni su oprostili svojim ubojicama čak i u času smrti, čak i kada njihovi napadači nisu bili spremni uzeti u obzir praštanje i izmirenje (Lk 23,34; Dj 7,59,60).

Iako se većina ljudi neće suočiti sa sukobom do smrti, destruktivan sukob može biti jedno od najboljih životnih iskustava. U situacijama kada se sukob možda neće riješiti, opraštanje je neophodno kako bi povrijeđena osoba privela situaciju kraju i započela iznova. Neki ljudi namjerno ranjavaju druge i nemaju namjeru zacijeliti odnos. Oni koji su bili ranjeni u takvim situacijama, trebaju naučiti oprostiti onima koji su ih povrijedili i nastaviti živjeti. Teže je definirati izraz opraštanje negoli izraz **različitost, razlika, sukob ili pomirenje**. Možda je definiranje opraštanja teško, zato što ljudi često uzimaju u obzir opraštanje jedino nakon što su se emocionalno uključili u sukob.

Ponekad ljudi koriste opraštanje kao izgovor za izbjegavanje rješavanja sukoba kad se ne žele sukobiti s drugima, ili možda, nemaju sposobnosti riješiti sukob. Samo žele da sukob prestane. Za njih opraštanje postaje duhovna vježba koja ih oslobađa njihove odgovornosti. Postoje situacije kada se onaj kojemu se naudilo ne može izmiriti s onim koji mu je naudilo zbog okolnosti, kao što je smrt, a opraštanje je jedino rješenje. No opraštanje se ne smije koristiti kao zamjena za uključivanje obiju strana u proces iscjeljenja, ako je to moguće.

U procesu opraštanja dolazi do potrebe međusobnog izmirenja. Stvarno djelo opraštanja nije samo u otpuštanju mržnje, srdžbe, sumnje i neprijateljstva od strane onoga koji oprašta; ono se nalazi u ponovnom zadobivanju brata ili sestre da budu istinski brat ili sestra. Budući da je zajednica vjere Božja slika, pojedinci odražavaju to zajedništvo u odnosu s drugima. Načelo "opraštanje je neophodno, pomirenje je opcija" ne

Sjećanje o tome kako smo bili povrijeđeni i koliko smo često mi povrijedili druge može biti vrijedna vodilja za naše reakcije i postupanja prema drugima. Opraštanje ne znači prihvaćanje daljnjeg zlostavljanja ili nastavljanje destruktivnih odnosa. Trebamo uspostaviti granice onoga što je prihvatljivo za nas i jasno pokazati te granice drugima. Trebamo smatrati druge odgovornima za njihove postupke.

zasniva se na Isusovu primjeru. Opraštanje koje se fokusira na umirivanje nečije vlastite savjesti umjesto na obnavljanje zajedništva nije istinski kršćansko. Cilj je obnovljeno zajedništvo, a ne održavanje osobnog savršenstva.⁷

Strateško je određivanje vremena važno u procesu opraštanja. Pomirenje je jedino moguće kada se praštanju da dovoljno vremena za djelovanje. Ne ostavljanje dovoljno vremena koje je potrebno za suprotstavljanje, suočavanje, i prebolijevanje nečijih rana može ubrzati cilj pomirenja, no ne i jamčiti kvalitetno izmirenje. Ako ne postoji sigurna strategija za traženje izmirenja s nekim, tada bilo koja strategija koja se koristi za postizanje izmirenja, mora biti motivirana ljubavlju za drugu osobu.⁸

Istinska vrijednost molitvenog procesa za bolna sjećanja

Oštre riječi i postupci mogu stvoriti bolna emocionalna sjećanja koja često produljuju sukob. Ta bolna sjećanja mogu učiniti jednu od dvije stvari: mogu ili onesposobiti osobu za čitav život ili postati darovi osobi za ustrajnost i rješavanje sukoba. Svaki događaj u životu, čak i sukob, može se shvatiti ili kao blagoslov ili kao prokletstvo.

Na percepciju hoće li se sukob riješiti ili produljiti često više utječu nečiji osjećaji negoli činjenice u toj situaciji. Mnogi ljudi koji su emocionalno ranjeni imaju poteškoće s opraštanjem, otpuštanjem i nastavljanjem sa životom. Iscjeljenje boli prouzročene destruktivnim sukobom je proces. Kao i fizičke rane, i emocionalne rane zacjeljuju postupno. Ozdravljanje bolnih sjećanja slijedi pet etapa: poricanje, ljutnja, pogađanje, depresija i prihvaćanje. Kako osoba prolazi iz etape u etapu, svaku etapu prolazi na najdublji mogući način. Pet etapa ozdravljanja emocionalnih povreda ukazuju na prirodni način na koji Duh ozdravlja.⁹

Vrijednost opraštanja kao dar od Boga

John Patton, bivši predsjednik American Association of Pastoral Counselors (Američka udruga pastoralnih savjetnika) i potpredsjednik International Committee on Pastoral Care and Counseling (Međunarodno povjerenstvo za pastoralnu brigu i savjetovanje) tvrdi da mnogi kršćani kad pokušavaju pojmovno shvatiti opraštanje kao čin ili stav, unatoč svojim najboljim naporima ne mogu, čini se, oprostiti. Patton vjeruje da opraštanje nije ljudski čin ili stav, već dar koji daje Bog. Dok je sram odgovor na reakciju ili frustraciju i kao takav potiče ljude na podizanje obrambenih ograda, Pattonov predloženi terapijski odnos nudi mogućnost objašnjenja obrane od srama (primjerice, bijes, moć i pravednost) u suosjećajnom kontekstu razotkrivanja krivnje. Kad osoba shvati da je kriva, može priznati da pripada zajednici grješnika koje Bog ljubi. Uloga pastoralnog savjetnika nije nadgledanje i poticanje djela ili stavova opraštanja, već pribavljanje odgovarajućeg suosjećajnog ozračja koje omogućuje osobi odbaciti obrane srama i otkriti srodnost s drugima.¹⁰

Vrijednost izbavljivog sjećanja

Lažno opraštanje nagriza moralnu jakost društva, no otkupljivo se sjećanje fokusira na nadobudne i izbavljajuće buduće mogućnosti bez zaboravljanja prošlosti. Oni koji opraštaju, budući da se opraštanje temelji na stvarnosti, a ne na zabludi, ne boje se konfrontiranja i povode se za slobodom koja je jača od mržnje. Oni koji opraštaju kao revolucija ljubavi nasuprot nepravdosti života vođeni su poštovanjem i odanošću jedan prema drugome. To daje uvid u shvaćanje da nijedna osoba nije potpuno čista. Osoba oprašta zato što shvaća da je Bog oprostio zlo u njezinu srcu. Nepraštanje bližnjemu, stoga, predstavlja poricanje postojanja mješavine dobra i zla

u svakom ljudskom srcu.¹¹

Opraštanje je partnerstvo s drugima i s Bogom. Opraštanje kao pomirenje nije samo napor pojedinca, već je također Božji izbor intervencije u ljudski nered i nasilje. Do pomirenja dolazi zato što je Bog pozvan i želi se odazvati.¹²

Sjećanje o tome kako smo bili povrijeđeni i koliko smo često mi povrijedili druge može biti vrijedna vodilja za naše reakcije i postupanja prema drugima. Opraštanje ne znači prihvaćanje daljnjeg zlostavljanja ili nastavljanje destruktivnih odnosa. Trebamo uspostaviti granice onoga što je prihvatljivo za nas i jasno pokazati te granice drugima. Trebamo smatrati druge odgovornima za njihove postupke.¹³

Uloga vodenoga krštenja i Gospodnje večere u rješavanju sukoba

Bog je Crkvi dao dva obreda, vodeno krštenje i večeru Gospodnju, kako bi omogućio redovito i trajno sredstvo usmjeravanja našeg odnos s Njim i međusobnih odnosa u Tijelu Kristovu. Obveza vjernika za rješavanje njihovih sukoba ukorijenjena je u njihovoj odanosti Kristu i jednih prema drugima.

Uloga vodenog krštenja

Vodeno krštenje donosi dvije specifične dobrobiti u rješavanje sukoba. Prvo, vodeno je krštenje naše poistovjećivanje s Kristom u njegovoj smrti, pokopu i uskrsnuću. Drugo, vodeno je krštenje naše poistovjećivanje s našim predanjem onima "koje zapade ista dragocjena vjera kao i nas" (2 Pt 1,1). U našem poistovjećivanju s Kristom dajemo svjedočanstvo vodenim krštenjem da smo umrli s njim, zakopali staru narav i da smo uskrsli u novi život u njemu. Njegova preobražujuća moć u našem životu oslobodila nas je od sile grijeha. Više nismo u neprijateljstvu s Bogom, niti u pobuni protiv njega i njegova zakona. Naša su srca promijenjena, i on nas je stavio u zajednici vjere da živimo u jedinstvu.

Pavao je o ovome pisao i Efežanima i Korinćanima: "Trudite se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira! Jedno tijelo i jedan Duh - kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva! Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan krst! Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima i u svima!" (Ef 4,3-6). "Doista, kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo - tako i Krist. Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni" (1 Kor 12,12.13).

Vodeno krštenje poistovjećuje vjernika s ostalima u zajednici vjere. Ne samo da dajemo svjedočanstvo o istovjetnom

iskustvu spasenja, već također podržavamo i radimo na dobrobit zajedništva u Tijelu Kristovu. Ovo obuhvaća i povlastice i odgovornosti za održavanje jedinstva. Obvezni smo ljubiti jedni druge, rješavati svoje različitosti i opraštati jedni drugima.

Uloga večere Gospodnje

Večera Gospodnja, kao i vodeno krštenje, također pomaže na dva načina u rješavanju sukoba. Prvo, večera Gospodnja je spomen i sjećanje na našega Spasitelja koji nas je otkupio svojim žrtvovanim tijelom i prolivenom krvi. Kruh i vino predstavljaju ono što je on učinio za nas. To bi nas trebalo potaknuti na poniznost dok se sjećamo što je učinio za nas onda kad nismo ništa mogli učiniti za sebe. Također se sjećamo da su svi u zajednici vjere nazočni samo zbog njegova probodena tijela i prolivene krvi. To bi trebalo dovesti do osjećaja strahopoštovanja i divljenja prema Bogu i osjećaja jedinstva jednih s drugima.

Drugo, večera Gospodnja je vrijeme za preispitivanje našega vlastitog odnosa s Bogom i s drugima u zajednici vjere. Tijekom večere Gospodnje potvrđujemo svoje poistovjećivanje po krštenju i svoje obveze. Blagujemo simbole tijela i krvi našega Gospodina u spomen na njega. Također ih dijelimo s drugim vjernicima kako bismo potvrdili svoju ljubav prema njima i predanje njima kao braći i sestrama u Tijelu Kristovu.

Središnja svrha večere Gospodnje je dopuštanje da "svatko ispita samog sebe" (1 Kor 11,28).¹⁴ Kod Gospodnjega se stola razlike mogu riješiti prije nego što postanu destruktivne za naš odnos s Bogom i/ili s ostalim vjernicima. Upravo kod Gospodnjega stola Božja ljubav i naša ljubav jednih prema drugima postaje mjerljiva.

Riječ ljubav odnosi se na namjeru nečijih postupaka. Kada crkva ima agape ljubav (dijeljenje jedni s drugima), to znači da jaki, slabi, bogati, siromašni, veliki i mali skrbe jedni za druge i čine ono što pomaže drugima. Zajedništvo crkve koje potječe iz zajednice ljubavi prikazano nam je tijekom Večere Gospodnje. Crkva se sastaje zajedno u zajedništvu oko stola u toplom, neslužbenom i obiteljskom ozračju koje stvaramo zajedničkim blagovanjem. Vjernici na simboličan način blaguju Kristovo probodeno tijelo i piju njegovu prolivenu krv, te kao zajednica zajedno potvrđuju da njihovo spasenje dolazi od njega. U Apostolskom vjerovanju, kršćani ispovijedaju svoju vjeru i kažu da vjeruju "u zajednicu svetih". "Zajednica svetih" naglašava

da svi vjernici trebaju pripadati jedni drugima i imati zajedništvo jedni s drugima.

Bog nam nudi nekoliko sredstava milosti, uključujući Večeru Gospodnju, koja nam daju milost u rješavanju sukoba i kod postupanja s problematičnim ljudima. Ljudi ne bi trebali opravdavati disfunkcionalno vladanje jedni drugih, već smatrati jedni druge odgovornima u Božjoj prisutnosti. "Zajednica ljubavi" može se usporediti s onim što se događa kada osoba unese svoje jadne odnose s ljudima i uključi ih u život crkvene obitelji. U zajednici ljubavi ljudi su voljni uključiti one koji su neposlušni i svadljivi, unatoč tome što bi možda trebali biti disciplinirani. Bit će zbrinuti, i neće biti zapostavljeni.¹⁵

Sakramenti vodenog krštenja i večere Gospodnje nisu samo trajni podsjetnici Božje ljubavi i predanja praksi naše vjere, već su također praktični načini postupanja s našim razlikama kako bismo osnažili svoje odnose i stižali sukobljavajuće situacije. Kod vodenog krštenja prihvaćamo jedni druge i obvezujemo se jedni drugima bez obzira na osobne ili kulturalne razlike. Kod Gospodnje Večere obvezni smo suprotstaviti se svim razlikama koje ometaju naše međusobne odnose.

Zaključak

Vježbanje u međuljudskim odnosima i umijeće rješavanja sukoba bitno je za svakoga u crkvi. Imperativ je da nacionalni vođe, regionalni vođe i pastori te crkveni vođe budu adekvatno uvježbani kako bi uz Božju pomoć pružali nadu za mirno rješenje svake konfliktne situacije. Crkva je zajednica vjere koja može živjeti u jedinstvu i u slavnoj nadi Kristovoj, koji je rekao: "Evo, sve činim novo!" (Otk 21,5).

Rješavanje sukoba je odgovornost svakoga u crkvi. Svatko treba uložiti svaki napor kako bi smanjio razorne sukobe i bio posvećen ljubavi prema drugima. Mnogi su vjernici naučili na radnome mjestu načela vodstva, timskog rada i umijeće rješavanja sukoba i lako bi mogli prenijeti ta načela u crkvu. Često u našim crkvama ima ljudi s velikim sposobnostima koji su neopaženi i neiskorišteni. Razumijevanjem izvora i naravi sukoba te procesa rješavanja sukoba možemo se suočiti sa sukobom s manje straha a s više nade za rješenje koje jača osobne odnose i omogućuje da služenje u crkvi bude djelotvornije.

 Gary R. Allen, D.Min.,

izvršni je urednik časopisa *Enrichment* i nacionalni direktor Ministries Enrichment Office, Springfield, Missouri.

BILJEŠKE

¹ **H. B. London Jr.**, "Trinity College and Seminary Department of Conflict Management" (Deerfield, Ill., posjet prosinac 1999), <http://www.trinitysem.edu/tccm.html>, Internet.

² **Norman Shawchuck**, "Managing Conflict and Change" (Predavanje na Assemblies of God Seminary, Springfield, Mo., October 1999).

³ **Miroslav Wolf**, *Exclusion and Embrace: A Theological Exploration of Identity, Otherness, and Reconciliation* (Nashville: Abingdon Press, 1996), 47.

⁴ **Byron Klaus**, "Leadership Development for Church Revitalization" (Predavanje na Assemblies of God Theological Seminary, Springfield, Mo., listopad 1999).

⁵ **Biblesoft's New Exhaustive Strong's Numbers and Concordance with Expanded Greek-Hebrew Dictionary** (Seattle, Wash.: Biblesoft and International Translators, 1994).

⁶ **Lewis B. Smedes**, *Forgive and Forget: Healing the Hurts We Don't Deserve* (New York: Pocket Books, 1984), 50.

⁷ **David Augsburger**, *Caring Enough To Forgive: True Forgiveness and Caring Enough To Not Forgive: False Forgiveness* (Ventura, Calif.: Regal Books, 1981), 32-40.

⁸ **Doris Donnelly**, *Learning To Forgive* (Nashville: Abingdon Press, 1979), 84-89.

⁹ **Dennis Linn i Matthew Linn**, *Healing Life's Hurts: Healing Memories Through Five Stages of Forgiveness* (New York: Paulist Press, 1978), 1-17.

¹⁰ **John Patton**, *Is Human Forgiveness Possible?* (Nashville: Abingdon Press, 1985), 16-18.

¹¹ **Smedes**, 94-101.

¹² **Joan Mueller**, *Is Forgiveness Possible?* (Collegeville, Minn.: The Liturgical Press, 1998), 61-63.

¹³ **David W. Schell**, *Forgiveness Therapy* (St. Meinrad, Ind.: Abbey Press, 1993), 7.

¹⁴ **Richard D. Dobbins**, *At the Table of the Lord* (Akron, Ohio: Totally Alive Publications, 1999), 8.

¹⁵ **Manford G. Gutzke**, *Plain Talk About Christian Words* (Grand Rapids: Zondervan, 1965), 216-17.

Karakterne osobine

Korištenje Božjih darova CLYDE W. HARVEY

Svaka crkva ima neprihvaćenih karaktera, a svaki karakter nudi mogućnost upotrebe na kreativne načine. Kad govorim o karakterima, govorim o ljudima koje pastori obično pokušavaju izbjeći. Ti ljudi imaju jedinstvenu karakternu crtu, koja dominira nad svime što čine.

Umjesto da pitamo, *Zašto meni, Gospodine?*, trebamo pronaći kreativne načine kako bismo upotrijebili te ljude. Kako možemo iskoristiti posebnu sposobnost ili cvijet koji čeka da bi procvjetao skriven ispod prevladavajuće karakterne mane? Nedavno sam pročitao članak, "Every Meeting Has a Cast of Characters: Don't Stifle Them" ("Na svakom sastanku ima neprihvaćenih karaktera: nemojte ih priгуšiti"), koji je napisala profesorica Virginia Kidd s odjela za komunikacije na kalifornijskom državnom sveučilištu u Sacramentu.

Iako se članak ne odnosi na crkvu, prepoznajem neke karaktere koje sam upoznao u svom 30-godišnjem služenju u crkvi. Vidio sam kritičara Chrisa, Louieja koji unosi živost na zabavama i Molly koja nije dala drugima da dođu do riječi.

Još važnije, potaknule su me dvije misli: *Na koji način sam koristio ili zloupotrebjavao takve ljude?* i *Kako mogu iskoristiti Božje darove za crkvu u kojoj služim uključivanjem tih osoba u služenje na pozitivan način?*

Savršeno šarmantni ljudi sa svestranim osobnostima mogu postati jednostrani, neprestano se ponavljati i potpuno neugodni kada stanu između vas i vaše službe koju planirate za zajednicu. No, što bi bilo kad bismo iskoristili ono u čemu su ti pojedinci dobri? Možemo li preokrenuti smetnju u blagoslov? Moramo razmišljati šire i suočiti se s tim karakteristikama na proaktivan, a ne reaktivan način.

Modele ponašanja smatraj zadanim ulogama

Poticajno izvješće Kennetha Bennea i Paula Scheatsa pod nazivom "Functional Roles of Group Meetings" (Funkcionalne uloge skupnih sastanaka) u *Journal of Social Issues* (4, 1948.) ukazuje na modele ponašanja koje su autori nazvali "uloge s obzirom na zadatak":

Umjesto da pitamo, Zašto meni, Gospodine?, trebamo pronaći kreativne načine kako bismo upotrijebili te ljude. Kako možemo iskoristiti posebnu sposobnost ili cvijet koji čeka da bi procvjetao skriven ispod prevladavajuće karakterne mane?

Inicijator definira probleme, daje ideje i predlaže rješenja.

Tražitelj informacija traži pojašnjenje, podupire sudjelovanje drugih, traži činjenice.

Energični potiče članove u akciju.

Usmjeritelj održava skupinu na pravome putu i vodi raspravu.

Tajnik bilježi napredak skupine i pod-

sjeća na prošle akcije.

Prepoznajete li neke od ovih karakternih osobina u vašem starješinstvu i đakonatu?

Benne i Sheats uzimaju u obzir i društvene aktivnosti kao aktivnosti podržavanja sastanaka te raspoznaju pet glavnih uloga na tom području:

Ohrabritelj pruža podršku, pohvalu i prihvaćanje.

Pomiritelj rješava sukobe i predlaže dogovor.

Duhovit unosi humor i opušta ljude.

Nadglednik upravlja komunikacijskim kanalima dopuštajući da svaka osoba doprinese određenoj prigodi. Ovu ulogu uobičajeno odrađuje osoba koja vodi sastanak.

Sljedbenik prihvaća ideje drugih i prati skupinu.

Prepoznajete li neke od ovih karakternih osobina u osobama koje sjede pored vas u crkvi?

Neki članovi, u bilo kojoj zajednici, mogu biti više usmjereni na individualni napredak, negoli na boljitak skupine. Trebamo pronaći načine preusmjeravanja tih ljudi tako da postanu zainteresirani za sve ljude – ljude koji će djelovati na dobrobit cjelokupne skupine.

Može li osoba koja sve bilježi biti zadužena za vođenje zapisnika o važnim sastancima, davanje izvješća o ishodu evangelizacijskih događanja ili primati vijesti i izvještavati o pismima misionara?

Mogu li vaši ohrabritelji i duhoviti ljudi biti na čelu tima za doček ljudi, služiti kod pozdravljanja ljudi i planirati društvene aktivnosti?

Mogu li tražitelji informacija napraviti istraživanje radi crkvenih projekata, skraćeni pregled propovijedi ili imati mogu-

čnost za buduće uključivanje u službu u zajednici?

Usmjeravanje problematičnih ljudi

Neke su osobe u današnjim crkvama dominantne, a neke pasivne. Podijelit ću s vama iz svoga iskustva.

Molly, koja želi imati monopol,

bila je jedna od onih osoba koje nikada ne dopuštaju da drugi govore. Bilo je teško shvatiti da je u bujici svojih riječi, ipak imala neke korisne prijedloge. Molly sam u početku posjeo što je moguće bliže sebe, jednostavno kako bih izbjegao susretanje pogleda, što obično oslobađa osobu da govori. Kad bi joj to uspjelo, prekinuo bih ju rekavši, "To je zanimljiva misao; hajde da vidimo što ostali misle o tome". Također možete natuknuti skupini: "Volio bih čuti ideje onih koji još uvijek nisu imali priliku izjasniti se". Ako ovo ne djeluje, razgovarajte s njom nasamo ili ju čak zamolite da pokuša navesti druge da se uključe.

Sally kao tiha osoba u

skupini nije se isticala, ali je bila puna ideja. Problem je bio navesti ju da sudjeluje. Dva su pristupa bila uspješna kod Sally. Prvo, bilo joj je potrebno da upozna ljude kako bi slobodno razgovarala. Nakon što je izgradila ležerna prijateljstva, mnogo se lakše mogla uključiti u razgovor. Kad se ljudi poput Sally u vašoj zajednici uključe u razgovor, odgovorite na pozitivan način i poduprite njihovo sudjelovanje.

Wendell je povučen i kao apatična osoba često se osjećao suvišnim. Bio mu je potreban važan zadatak. Shvatio sam da možda neće ispuniti zadatak, no Wendellu je zaduženje davalo osjećaj uključenosti. Prisustvovanje predavanjima, pripremanje zakuske ili služnje u manjem odboru za njega je značilo da sudjeluje u nečemu važnom.

Louie, srce zabave, razbijao je napetost, no u isto je vrijeme njegovo glasno smijanje stvaralo napetost. Blago sam

pristupio problemu, shvaćajući da duhovitost može biti korisna skupini. Nasamo smo se složili da će biti malo tiši. U isto sam vrijeme iskoristio njegovo nesputano vladanje stavljajući ga u odbor za rad s muškarcima i zadužio ga za organizaciju crkvenih izleta.

Chris, kao kritičar, napadao je ideje, a ipak nije bio štetan za zajednicu. Kad je bio

usmjeren u pravome smjeru, Chris je značajno doprinio kod razjašnjavanja i donošenja odluka. Nedostatak kritičara može rezultirati katastrofom. Zajednica koja se sastoji samo od ljudi koji se svime slažu nije uvijek najuspješnija u upravljanju; ponekad će vas kritičar natjerati da stanete i ponovno razmotrite svoje motive.

Andy, svadljivac, za razliku od kritičara, nije pomagao da se stvari razjasne. Andy se borio za ulogu. Služio se površnim

argumentima kako bi iznio svoje potrebe. Pokušavao sam to riješiti na šaljiv način, sipao sam korisne argumente, spominjući se kako rasprave mogu ponekad održati živahnost u skupini. Kad bi se sukob rasplamsao, pokušao sam riješiti razmirice razgovarajući s Andyem uz pomoć treće osobe u koju sam imao povjerenje.

Crkva treba biti kreativna u korištenju karaktera koje joj je Bog povjerio na skrb. Pronađimo načine pretvaranja komadića ugljena u dijamante, probleme u mogućnosti i pupoljke u cvjetove.

Interveniranjem oko sukoba i umješnim usmjeravanjem problematičnih ljudi, pastori

moгу osloboditi brojne talente koji su zasjenjeni karakternim nedostacima. Tada možemo očekivati ulazak u zajednicu i vidjeti ljude poput Andyja, Sally i Wendella kao blagoslove kakve Bog želi da budu.

☞ **Clyde W. Harvey**

je direktor Chi Alpha campus ministries u University of Wisconsin/Superior te direktor laičkih službi u Central Assembly of God, Superior, Wisconsin.

Crkva treba biti kreativna u korištenju karaktera koje joj je Bog povjerio na skrb. Pronađimo načine pretvaranja komadića ugljena u dijamante, probleme u mogućnosti i pupoljke u cvjetove. Interveniranjem oko sukoba i umješnim usmjeravanjem problematičnih ljudi, pastori mogu osloboditi brojne talente koji su zasjenjeni karakternim nedostacima.

Pomoći ljudima koji se bore s ovisnošću

LARRY E. HAZELBAKER

Nosimo li se s grijehom ili rušimo utvrde?

Jim, star 27 godina, bio je samac u najboljim životnim godinama, ali ovisnik o kokainu i zarobljen tim porokom. Savjetnici su Jima uvjerali da je bolestan, a ne da ima utvrdu. Najbolje što se mogao nadati je da se pomoću snage volje nosi sa svojom bolešću, a ne da je iskorijeni. Jim se radi svoje ovisnosti osjećao bespomoćno i sputano, s malo nade da će ozdraviti. Njegovo se stanje pogoršavalo. U vrijeme kad me posjetio u mom uredu – bila je to gesta, kako mi se povjerio, da zadovolji svoju majku – već je prodavao kokain kako bi mogao plaćati svoju ovisnost. Nedugo nakon našeg razgovora nazvala me njegova majka: Jim je bio u zatvoru. Očajnički je trebao još droge, a nemavši novaca, opljačkao je trgovinu i ubio policajca – radi čega je osuđen na doživotni zatvor bez mogućnosti uvjetnog puštanja na slobodu.

Jedne srijede, prije 21 godinu, broj mojih klijenata je bio nešto veći od uobočajanog. Baš sam odlazio na večernje bogoslužje, kad mi je pristupila mlada žena. Pošto sam bio umoran, zamolio sam je da dođe sutra. Počela je jecati: „Zovem sa Grace. Ako me danas ne primite, neću preživjeti ovu noć.“ Zavrnila je svoje rukave otkrivajući svježe, nateknute tragove uboda na rukama. Nejasnim govorom, jedva stojeći na nogama rekla mi je da se upravo vratila sa trodnevnog heroinskog tuluma. Spiskala je 1500 USD i bila je švorc, uplašena i bez nade. Rekao sam da ću joj posvetiti par minuta. Plakala je, blebetala, grčila se, vrpaljila, te je nekoliko puta pala sa stolice. Dok je jecala, a ja sam molio, dobio sam viziju. U njoj sam vidio ruku laboratorijskog tehničara i rukav od kute. Ruka je posezala i uzimala kobre, cijedeći njihov otrov. Dok sam gledao, ruka je otrov pretvarala u serum – protuotrov. U početku nisam razumio. Zatim sam vidio kako se uska slika povećava. Vidio sam da ruka u viziji pripada Grace. Ona je nosila laboratorijsku kutu i radila protuotrov. Ispričao sam joj što sam vidio. Rekao sam da ju Bog želi upotrijebiti kao izbavitelja dok će dijeliti Božju ljubav i silu (protuotrov) koja će

Ovisnost nije poput dijabetesa. Nema smisla prihvatiti medicinski model definicije ovisnosti i zanemariti biblijsku definiciju grijeha. Mi moramo vjerovati da možemo biti više nego pobjednici.

spasiti ljude ovisne o kokainu i heroinu. U satu koji je slijedio Bog ju je oslobodio od ovisnosti o heroinu (utvrda). Ona danas služi pomažući ovisnicima. 21 godinu je potpuno slobodna od droga.

Krug ovisnosti

Prvo: Većina ovisnika su inteligentni ljudi i imaju planove za svoju budućnost.

Drugo: Ovisnici se teško nose sa životnim problemima i kao mehanizam savladavanja poteškoća počnu uzimati razne tvari.

Treće: Uzimanje droga ovisnicima pomaže da u svojim životima nadoknade nedostatke. Depresija, bol, odnosi, problemi na poslu ili nemogućnost prevladavanja problema kojega nisu ni svjesni (poput pretilosti) su uobičajeni izgovori za uzimanje opijata.

Četvrto: Tvari postaju sredstvo za ublažavanje boli. Ono smanjuje emocionalnu i fizičku bol i ovisniku otvara put da umakne svojim problemima. Kada se ovisnost ukorijeni, nastaju novi problemi. Ovisnik počinje raditi što god je potrebno kako bi se nafiksao.

Peto: Ponašanje povezano s ovisnošću o drogama – poteškoće u komunikaciji, smanjena radna sposobnost i loše tjelesno zdravlje – postaju normalni. Ovisnost upravlja životom ovisnika i kontrolira i upravlja njegove misli. U toj točki, tvar je utvrda koja ga davi.

Šesto: Tvar kontrolira ovisnike i oni su opsjednuti time da ju nabave i upotrijebe. To ih degradira kao osobe i u njima stvara osjećaj nemoći i očaja.

Sedmo: Ovisnici pokušavaju prestati. Neuspjeh u krugu program za programom, terapeut za terapeutom i recidiv za recidivom, ovisnika dovodi u stanje usamljenosti, očaja i poraza. Oni su robovi opijata.

Kako se to događa

Ovisnost je uobičajeno ponašanje. Ljudska narav je sklona zloupotrebi. Sve može postati utvrda (ovisnost). Jednom kada ponašanje postane ovisnost, kontrolira misli, djela i život osobe. To počinje onda kada osoba, iz bilo kojeg razloga, počne uzimati tvari od kojih se bolje osjeća. Ponašanje počinje formirati živčane staze kroz nakupine neurona u mozgu. Što više puta, pod utjecajem stimulansa, ponovimo neko ponašanje, utvrđuje se neuronska staza, oblikujući ponašanje ili naviku – ovisnost. Ovisnost je prisilan poriv koji se ponavlja, a koji kontrolira misli i djela osobe, utvrda koju je skoro nemoguće uništiti. Zbog te je činjenice većina programa za odvikavanje usredotočena na borbu s ovisnošću, radije nego na uništenje utvrde.

Medicinski model borbe s ovisnošću

Ako propovjednici vjeruju u medicinski model koji objašnjava ovisnost, tada je sedmi korak u navedenom krugu ovisnosti istinit. Tada ovisnicima malo možemo pomoći. Najbolje što pastor može učiniti je da pronađe alate koji će ovisnicima pomoći da

se nose sa svojom ovisnošću dok će ovisnik provesti ostatak života u intenzivnoj borbi kako bi svoju ovisnost stavio pod nadzor. Mnogi liječnici drže da škole ne poučavaju propovjednike kako da se odnose prema ovisnicima. Ako je općenito mišljenje da je ovisnost bolest, ja bih se složio s tim. Doktori, a ne pastori, liječe bolesnike. Ako pastori odluče prihvatiti medicinski model, tada trebaju načiniti popis ustanova i klinika koji se bave ovisnošću i tamo slati ovisnike koji im se obrate za pomoć. Centri i udruge za pomoć ovisnicima mogu, ako ništa drugo, onda barem pružiti ovisnicima obrazovanje koje će im pomoći da se nose sa svojom ovisnošću.

Biblijski pogled na ovisnost

Ako propovjednik doslovno shvaća Bibliju, ovisnosti su utvrde koje potječu od djela tijela. One su *duhovni* problemi koji se očituju u tijelu. Recimo, alkoholizam, tj. ovisnost o alkoholu, prema današnjoj medicinskoj definiciji svoj uzrok ima u genetskoj predispoziciji. To znači, alkoholičari su žrtve svoje DNK. Ako se pastori odluče složiti s tom definicijom, tada prihvaćaju to da je alkoholizam neizlječiva bolest – osoba jest i uvijek će biti alkoholičar. Riječ zauzima drugačije stajalište. Pijanstvo je grijeh i djelo tijela (Gal 5,21). Pastori moraju prihvatiti biblijsku definiciju ovisnosti i u crkvi stvoriti službenike koji će pomoći u preobrazbi ovisnika. Tko želi očišćenje prvo mora zatražiti oprostenje (1 Iv 1,9). Ako pastori prihvate medicinski model, tada moraju prihvatiti i to da se nose sa grijehom. Ovisnost nije poput dijabetesa. Nema smisla prihvatiti medicinski model definicije ovisnosti i zanemariti biblijsku definiciju grijeha. Mi moramo vjerovati da možemo biti više nego pobjednici.

Razmisli o tome

Čini se da nas pokreće mentalitet žrtve. Mi pokušavamo utvrditi *razloge* kako bismo opravdali neprikladno ili neprihvatljivo ponašanje. Ako sebe uvjerimo da su naše ovisnosti produkt genetskog predodređenja, našli smo razlog koji će opravdati grijeh. Ako osoba dolazi iz obitelji u kojoj prevladava dijabetes ili visoki krvni tlak neće se iznenaditi kad joj doktor postavi istu dijagnozu. Njezini geni objašnjavaju tu dijagnozu. Utvrde, ipak, nisu bolesti; one su djelo tijela, i pastori se prema njima moraju odnositi na odgovarajući način. Ljudi imaju genetske predispozicije za preljub. Ali kad preljubnik stane pred Boga, neće se moći pozvati na ljudsku narav, kako bi opravdao svoj grijeh. Isto tako, ovisnik neće moći stati pred Boga sa litanijom isprika koje

mu je društvo ponudilo. Bog će kazati: „Odstupite od mene svi koji činite bezakonje.“

Što pastor može učiniti?

Pastori moraju prihvatiti biblijski model kako se obračunati s utvrdom i službi u crkvi dodati kristocentrični program borbe s ovisnošću. Prije nekoliko godina sam razvio program u sedam koraka koji ću sad navesti. Crkva može uspješno koristiti ovaj model. Od pastora ili nekog koga je on imenovao očekuje se da preuzme vodeću ulogu.

Prvi korak: Priznanje. Ovisnik mora priznati da je bespomoćan u borbi s utvrdom. Na taj način ovisnik preuzima odgovornost za svoju ovisnost. „2 Kor 12, 10 kaže: „Kad god sam slab, onda sam jak. “Priznanje je prvi korak prema izlječenju. Bog ne može intervenirati ako Ga mi usrdno ne zamolimo prema 1 Iv 1, 9: „Ako priznajemo svoje grijeh, vjeran je on i pravedan: oprostiti će nam grijeh i očistiti nas od svake neprevednosti.“

Drugi korak: Prepoznaj bespomoćnost. Pastori moraju pomoći ovisnicima da shvate i povjeruju da samo Bog može promijeniti neuronske staze. Ali, Bog traži da priznamo nemoć. On može potpuno obnoviti ovisnika, ali ovisnik se mora proglašiti nesposobnim da to učini. Bog je u mom uredu izbavio Grace, ali ne prije nego je ona prepoznala da oslobođenje zahtijeva Njegovu intervenciju. Vjera u Njega i Njegove mogućnosti je imperativ. Oslobođenje može biti trenutačno ili proces.

Treći korak: Predanje i oprostjenje. Moramo pomoći ovisniku razumjeti da se mora predati Bogu. Slamanje okova zahtijeva predanje vlastite volje. Samo Bog može pomoći da ovisnik u cjelosti nadvlada svoju ovisnost. Zamolite Ga da vam oprost i pomogne. Isus je rekao: „Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti (Mt 11,28; također vidi 1 Iv 1,9).

Četvrti korak: Budite istiniti. Ovisnik nikad neće dobiti ono što treba sve dok ne učini ono što mora. Ako ispovijedimo svoje grijeh, Bog će nam oprostiti. Zamoli Svetog Duha da načini inventuru vašeg lošeg ponašanja, stavova i shvaćanja i da počne potvrđivati ono što Bog kaže o tim stvarima. „Nemojte se prilagođavati ovom svijetu! Naprotiv, preobličavajte se obnovom svoga uma“ (Rim 12,2). Wayne W. Dyer je napisao seriju knjiga naslovljenu *Promijeni svoje misli, promijeni svoj život*. To je biblijsko načelo, ali ovisnik treba znati šta mora promijeniti.

Peti korak: Zamoli Boga za pomoć. „Nemate, jer ne molite. Molite, ali ne dobivate, jer molite s grešnom nakanom“ (Jak 4,2-3). Božja je

volja da ljudima bude dobro i da budu zdravi – tjelesno, duševno i duhovno. Nije pogrešno moliti da nam Bog pomogne da nadvladamo grijeh. Sjetite se, kršćani vjeruju da je zloupotreba droga i ovisnost grijeh, ne bolest. Ovisnik svakodnevno, svake minute, treba moliti Boga da mu pomogne nadvladati te utvrde.

Šesti korak: Bez prestanka molite i čitajte Božju Riječ. Ako vjerujemo u ono što nam Božja Riječ govori, zašto je onda ne prihvatimo kao da nam o tome ovisi život? „Uistinu je živa i djelotvorna riječ Božja. Ona je oštija od svakoga dvosjeklog mača i prodire do rastavljanja duše i duha, zglobova i moždine i može suditi nakane i misli srca“ (Heb 4,12). Moramo vjerovati da Riječ otkriva Božju silu, otkriva ono što moramo znati i moliti i otkriva kako da ispravno živimo svoje živote kako bi mogli rušiti utvrde.

Sedmi korak: Svjedoči. Budi zahvalan i drugima donesi Evanđelje. „Idi kući, svojima, pa im javi što ti je sve učinio Gospodin u svome milosrđu!“ (Mk 5,19). Svjedočanstvo daje vjerodostojnost. Bogoslužje na kojem se iznose svjedočanstva omogućava onima koji su nadvladali ovisnost prigodu da govore o Božjoj sili i sili Njegove Riječi koja mijenja život. Salomon je izjavio: „Smrt i život u vlasti su jeziku“ (Izr 18,21). Izgovarajte život.

Zaključak

Bog želi da pobijedimo grijeh i uništimo utvrde, a ne da se samo nosimo s njima. Većina se pastora susrela s ljudima koji su imali probleme koji su upravljali njihovim životima. Naša je zadaća da im damo duhovni savjet i uputstvo kako Bog može upotrijebiti njihovo iskustvo da pomogne drugima da nadvladaju svoju ovisnost. Nemojmo ostavljati Božju Riječ kako bi umjesto nje konzultirali s dr. Freudom ili dr. Philom. Umjesto toga, trebamo čitati Njegovu Riječ i dopustiti Bogu da kroz nas napravi svoje djelo, dok mi koristimo znanje o onome što nas je prije odvajalo od Njega. On će iskoristiti našu prošlost, koja je u većini slučajeva bila tragična i koja je bila izrešetana grijehom i utvrdama, kako bi druge doveo k zaštiti koju pruža njegova sila i ljubav. Sve to radi Svoje slave i svrhe.

Dr. Larry E. Hazelbaker

zaređeni je propovjednik Assemblies of God, profesor psihologije i predsjedavajući odjela socijalnih znanosti na Southeastern University, Lakeland, Florida. Također je i osnivač i predsjednik neprofitne organizacije Harbour Institute Inc., koja pomaže propovjednicima i njihovim obiteljima.

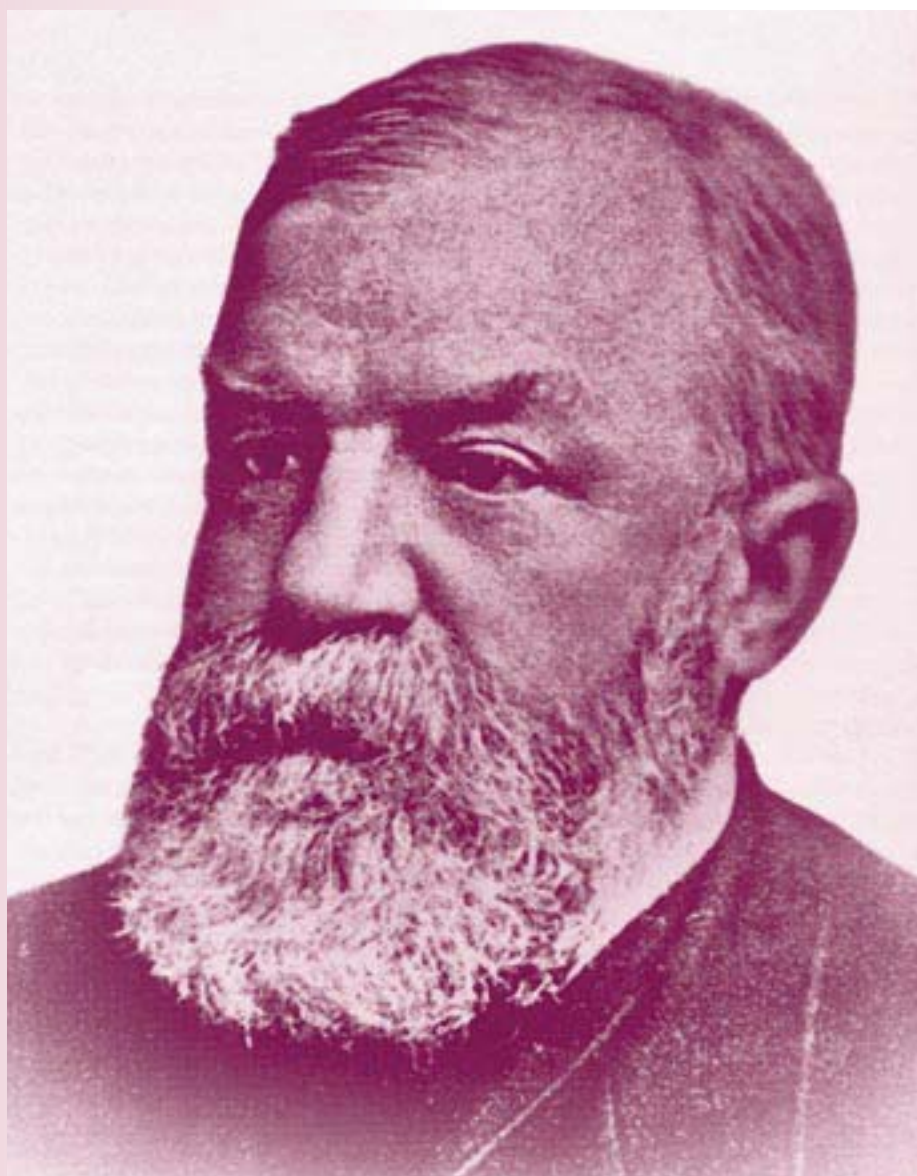
Preveo Goran Punda

Ako propovjednik doslovno shvaća Bibliju, ovisnosti su utvrde koje potječu od djela tijela. One su duhovni problemi koji se očituju u tijelu.

D. L. Moody i masovne evangelizacije devetnaestog stoljeća

WILLIAM P. FARLEY

1871. godine Sarah Cooke i gospođa Hawxhurst su posjećivale crkvu u kojoj je trideset četverogodišnji D. L. Moody bio pastor. Usprkos njegovom iskrenom trudu i ozbiljnosti, one su bile uvjerenе da mu nedostaje nešto vrlo bitno – duhovna sila. Stoga su sjele u prvu klupu i molile. Svoja su uvjerenja podijelile s Moodyjem te

su zajedno počele moliti za silu Duha. Moodyjeva čežnja za Božjom silom je sve više rasla. Jednog se dana „valjao po podu sa snažnim jecajima i uzdasima moleći Boga da ga krsti Duhom Svetim i ognjem.“⁴¹ Za vrijeme poslovnog puta u New York na Moodyja se spustila sila Svetoga Duha. Ovako je opisao taj događaj. „Jednog dana u New Yorku – o kakav je to bio dan! – ne

mogu ga ni opisati, rijetko govorim o tome jer je toliko sveto to iskustvo da bih ga imenovao. Pavao je imao iskustvo o kojem nije progovorio 14 godina. Mogu samo reći da mi se Bog objavio i ja sam na takav način iskusio Njegovu ljubav da sam Ga morao zatražiti da povuče svoju ruku.“⁴² Moody je bio uvjeren da bi sigurno umro da Bog nije podigao svoju ruku.

Nekoliko mjeseci kasnije 1873. planirao je putovanje u Veliku Britaniju kako bi tamo propovijedao. Pratio ga je njegov novi prijatelj, pjevač i svirač Ira Sankey. Moody je počeo propovijedati i nešto se promijenilo. „Propovijedi nisu bile drugačije“, primjetio je. „Nisam predstavljao nikakve nove istine, a ipak, stotine ljudi se obraćalo. Ni za što se ne bih vratio u ono stanje od ranije. Kada bi mi ponudili čitav svijet, bilo bi to zrno prašine na vagi, prema onom blaženom iskustvu (New York).“

Tako je započeo period Moodyjeve službe okarakteriziran silom Duha. Prije svog putovanja u Englesku bio je slabo poznat. Iz Engleske su se vijesti o nadnaravnoj sili u njegovoj službi munjevito širile. Kad se vratio u Ameriku, bio je međunarodno poznata zvijezda. Toliko je snažna bila sila prisutna u njegovoj službi da su je mnogi nazivali „Treće veliko buđenje“. Sljedećih četvrt stoljeća uzduž i poprijeko je proputovao englesko govorno područje. Pretpostavlja se da je propovijedao pred otprilike stotinu milijuna ljudi, uspostavljao fakultete i škole i ostavio snažan pečat evangelikalizmu devetnaestog stoljeća. Njegov je život bio izuzetan. „Bez visoke naobrazbe, osnovao je tri škole. Bez teološkog obrazovanja preoblikovao je viktorijansko kršćanstvo. Bez upotrebe radija ili televizije, evanđeljem je dosegao sto milijuna ljudi.“⁴³

Vremena

„Povijest svijeta“, napisao je Thomas Carlyle: „nije ništa drugo doli biografije velikih ljudi.“⁴⁴ U tom smislu ne možemo razumijeti

kršćansku povijest devetnaestog stoljeća bez bližeg pogleda na D. L. Moodyja, a njega ne možemo dovoljno cijeniti ako ne razumijemo vrijeme u kojem je živio.

Moody se rodio u zemljoradničkom svijetu koji se nije mijenjao gotovo tisuću godina. Suprotno tome živio je u periodu turbulentnih promjena. Gradovi su bujali dok je broj uključenih u zemljoradnju rapidno opadao. U vrijeme njegove smrti 1899. godine, Sjedinjene Američke Države su postale industrijska zemlja. Njegova generacija je svjedočila o počecima upotrebe telegrafa, željeznice, prekooceanskih parobroda, kao i otkrića gljivica i bakterija. Bilo je to doba i epohalne teološke promjene. Metodistički arminijanizam je pokorio kalvinističko „pravovjerje“ američkih očeva iz Nove Engleske. Zadnja desetljeća Moodyjevog života svjedočila su o usponu premilerijanizma, rastućoj popularnosti teorija posvećenja Keswickovog višeg života, obnovljeno zanimanje za Svetog Duha i početak pokreta Svetosti. U taj svijet turbulentnih promjena, Moodyjeva se osobnost dobro uklapala. Na neki način, on je bio tipičan predstavnik nesputanog američkog kapitalizma devetnaestog stoljeća. Uspješan u poslovnom svijetu, „Moody je bio tip osobe poput Horatio Algera“, kako primjećuje George Marsden. „Dječak rođen u skromnom okruženju, koji je vlastitom inicijativom i zamislama postao slavan i uspješan. U tom smislu on je bio proizvod svog doba.“⁵

Biografija

Moody je rođen 1837. u Northfieldu, država Massachusetts. Kad je imao četiri godine, otac mu umire. Njegova siromašna majka ga je, sa ostalom braćom i sestrama, odgojila vrlo moralno, što će utjecati na kasniji Božji poziv u njegovom životu. Odrastajući u uspavanom selu, stekao je nešto malo više od osnovnog obrazovanja. Majka ga je dala krstiti u Unitarističkoj crkvi. 1854. kada je imao sedamnaest godina, Moody je napustio dom i krenuo za Boston, gdje se zaposlio kao prodavač cipela. Bio je otvoren, pouzdan, marljiv i optimističan. Kroz utjecaj vjeroučitelja iz bostonske Kongregacionističke crkve, povjerovao je u Krista. Ironično, kada je podnio molbu za članstvo crkve, starješine su ga odbile

primiti. Radi svoje unitarističke pozadine nije stekao adekvatno biblijsko znanje. Godinu dana kasnije, starješine su ga ipak primile za člana.

Chicago se sa svojih 80 000 stanovnika nalazio na samoj granici zapada. Bio je to dinamičan grad prepun poslovnih mogućnosti. 1856. Moody se u potrazi za slavom i bogatstvom seli tamo. Imao je 19 godina. Odlučan da se obogati, preko noći je postigao uspjeh. Sa svoje 23 godine je zgrnuo 8000 USD (800 000 u današnjoj protuvrijednosti).⁶ Na godinu je zarađivao 500 000 USD u današnjoj protuvrijednosti. Za boravka u Chicagu, uključio se u rad nedjeljne škole te pridružio YMCA – organizaciji koja je utjecala na njega još u Bostonu. 1860. Moody ostavlja svoje poslovne ambicije kako bi bio punovremeni dječji evangelizator za YMCA. Iako je bio jako energičan, Moody je morao poraditi na svojim propovjedničkim vještinama. U svojim ranim godinama „on je bio sve samo ne dobar govornik“, kaže D. O. Fuller. „Nakon tjednog bogoslužja

na kojemu se trudio kazati par riječi, netko mu je savjetovao da bi najbolje služio Bogu kada bi šutio.“⁷

Kako bi evanđeljem dosegao siromašnu djecu iz sjevernih predgrađa Chicaga, Moody je započeo nedjeljnu školu. Negov je biograf zapazio da je „toj zadaći prionuo sa takvom revnošću i odlučnošću koja je bila zastrašujuća.“⁸ Uskoro je na njegove sastanke dolazilo do 800 posjetitelja. Kako su tinejdžeri odrastali, Moody je, da bi se mogao brinuti za njihove duhovne potrebe i potrebe njihovih roditelja, osnovao crkvu. To je bila njegova osnovna služba u vrijeme 1860-tih.

1862. godine, Moody je oženio devetnaestogodišnju Emmu Revell. On je bio neotesan, bez formalnog obrazovanja i društvenih manira. Ema je s druge strane bila kulturna i profinjena. Pod njenim je utjecajem ubrzo stekao manire koji će mu u kasnijoj službi puno značiti. Uz to, ona je preuzela čitavu njegovu korespondenciju, vođenje obiteljskih financija te odgojila njihovo troje djece. Ona je bila „stup Moodyjeva uspjeha.“⁹

Nakon 1873. i njegovog „krštenja u Svetom Duhu“, jer je on to uvijek tako nazivao, njegova služba doživljava dramatičan zaokret. Kada se prvi puta susreo sa silom, Moody je bio zbunjen. Nikada je prije nije iskusio i nije znao što da radi. Ovdje je jedan izvještaj očevica: „Velika je crkva bila puna ljudi koji su željeli čuti Moodyja; ostavio je snažan utisak. Upravo sam se vratio sa večernje službe, gdje su svaki prolaz i slobodno mjesto, sakristija i predvorje, čak i stepenište koje vodi na propovijedaonu, bili ispunjeni ljudima skoro pola sata prije početka večernjeg bogoslužja. Sveti je Duh moćno djelovao, grešnici svih slojeva društva su iskreno zavezivali Gospoda, a braća i sestre kršćani, anglikanci, kvekeri i oni drugih denominacija su, bez da ih je itko pozvao, bili potaknuti da mole za njih.“¹⁰ Engleska turneja je završila sa 4 mjeseca službi u Londonu. Neki su izračunali da je za to vrijeme govorio pred oko dva i pol milijuna ljudi.

„Kad su se Moody i Sankey nakon te turneje koja je trajala od 1873. do 1875. vratili kući, praktički su postali nacionalni heroji,“ tvrdi George Marsden.¹¹ Pozivi da održe evangelizacije dolazili su iz Brooklyna, Phila-

I ja, nikada u svome životu nisam svoju službu doživljavao kao robiju.

Prije svog putovanja u Englesku bio je slabo poznat. Iz Engleske su se vijesti o nadnaravnoj sili u njegovoj službi munjevito širile. Kad se vratio u Ameriku, bio je međunarodno poznata zvijezda.

delphije, New Yorka i ostalih velikih sjevernoameričkih gradova. Ostatak je života intenzivno putovao, (neke pretpostavke govore oko milijun kilometara), i propovijedao na službama probude ogromnim mnoštvima. Pažljiva priprema, suradnja lokalnih crkava i djelotvorna pravovremena reklamna kampanja su obilježavali Moodyjevu evangelizacijsku službu. Na taj je način stvorio obrazac rada koji će se u dvadesetom stoljeću koristiti na masovnim evangelizacijama kakve je održavao Billy Graham i drugi.

Ali Moody je činio više od samog propovijedanja. U kasnim 1870-tim, njegove evangelizacijske sile počiju jenjavati. Želeći opsobiti punovremene evangelizatore i laike, okreće se kršćanskom obrazovanju. 1879. godine u Northfieldu, država Massachusetts, osniva školu za djevojke. Slijedilo je osnivanje škole za dječake Mount Hermon, 1881. godine. 1886. s radom započinje Chicago Bible school s ciljem obrazovanja laika. Nakon njegove smrti je preimenovana u Moody Bible Institute. Također se upustio u izdavaštvo. U 1880-tima je zaposlio svog šogora, Fleminga Revella da izda neke od njegovih knjiga. Uspjeh Moodyevih knjiga je donio veliki poslovni uspjeh njegovom šogoru. Revell Publishing je postao model za kasnije kršćanske izdavačke kuće.

Koncem 1899., za vrijeme evangelizacijske kampanje u Kansasu, Moody se razbolio. Umro je od srčanih tegoba u prosincu, nekoliko tjedana prije prekretnice stoljeća. Crkve u čitavoj zemlji su oplakivale njegov odlazak.

Moodyjeva jedinstvenost

U usporedbi s drugim evangelizatorima Moody je bio jedinstven. Samo sa osnovnim obrazovanjem, Moody je propovijedao milijunima ljudi. No, nedostatak obrazovanja ga je sputavao. Većinu života se borio sa slovkanjem, korištenjem interpunkcijskih znakova te ispravnim gra-

U usporedbi s drugim evangelizatorima Moody je bio jedinstven. Samo sa osnovnim obrazovanjem, Moody je propovijedao milijunima ljudi. No, nedostatak obrazovanja ga je sputavao. Njegova je poruka bila jednostavna, ozbiljna i direktna. U osnovi, jednostavno ohrabrenje, prožeto anegdotama iz vlastitog života karakterizirali su njegovo propovijedanje.

matičkim govorom. Stara poslovice glasi: „Ne postoje veliki ljudi koji nisu veliki čitači.“ Možda je Moody ipak iznimka. Akcija, a ne čitanje teološke literature ili vrijeme provedeno u kontemplaciji, obilježili su njegov život. Sa 62 godine, par tjedana prije smrti, još je uvijek propovijedao do šest puta na dan. Iako je revno čitao Bibliju, vrlo je malo čitao teološke knjige, ili crkvenu povijest, osim onoga što je pisao njegov prijatelj C. H. Spurgeon. Njega je zanimalo pragmatizam, a ne intelektualizam.

Drugo, on nikada nije bio zaređen. On je bio savršen biznismen – evangelizator. Svi njegovi veliki evangelizatorski predhodnici – Whitfield, Edwards i Finney – bili

su zaređeni svećenici, ali Moody je razbio kalup. U tehničkom smislu, on je bio propovjednik laik i inzistirao je da ga ljudi zovu, „gospodin Moody“.

Treće, on je bio prvi masovni evangelizator. Prije dolaska Georga Whitefielda u osamnaestom stoljeću, pastori su evangelizirali svoje lokalne zajednice. Putujući evangelizatori su bili nepoznati. Službe Asahela Nettletona (1783- – 1884-) i Charlesa Finneyja (1792. – 1875.), nastavile su Whitefieldovim tragom, ali niti jedan od njih nije održavao takve velike skupove kao Moody. Moody je svojim evangelizacijama pristupao s uspješnim organizacijskim sposobnostima jednog biznismena kakav je sam bio. Kad bi bio pozvan u neki grad, zahtijevao je jedinstvo među protestantskim vođama, dogovorenu financijsku podršku, agitiranje od vrata do vrata po čitavom gradu i ponekad i izgradnju prikladnih zgrada, prije nego bi pristao doći. Ništa nije bilo prepušteno slučaju. U njegovim kasnijim godinama spontanost Svetog Duha ga nije napuštala.

Četvrto, dok su evangelizatori devetnaestog stoljeća pripadali nekoj denominaciji, Moody nikada nije postao član niti jedne. On nije bio protiv njih. Umjesto toga, iskoristio je svoj neutralni status

kako bi izgradio mostove između razdvojenih kršćanskih organizacija i sebe. Među onima kojima je služio, promicao je ekumenizam.

Njegova ostavština

Kao što je slučaj sa svim velikim ljudima, Moody je duboko utjecao na crkvu. Svojim je životom prvenstveno promijenio javnu percepciju evangelizatora. Njegov je primjer ohrabrio odvajanje teologije i evangelizacije u ljudskim umovima. Govorio je: „Iako je važno što netko vjeruje, još je važnije u koga vjeruje.“¹² Izjava poput ove ostavlja dojam da teologija i iskustvo Krista mogu biti odvojeni ili su različite kategorije. Njegov život i služba su promi-

cali ideju da za djelo evangelizacije kritičko razmišljanje uopće nije bitno. Poput drugih ljudi i Moody je imao teologiju, ali ju je nastojao držati jednostavnom. Sažeo ju je koristeći se s tri „O“¹³: opustošen grijehom, otkupljen krvlju i obnovljen Svetim Duhom. Moody je popularizirao biblijske škole. U usporedbi s fakultetima, biblijske škole nisu stavljale naglasak na crkvenu povijest, formalni studij teologije i učenje hebrejskog i grčkog. Rezultat je bio naglasak na „ja i Biblija“.

Moodyeva je služba također zaslužna za uvođenje emocionalnosti u kršćansko djelo. Često je propovijedao kao bi iznudio emotivnu reakciju. Njegova je poruka bila jednostavna, ozbiljna i direktna. U osnovi, jednostavno ohrabrenje, prožeto anegdota iz vlastitog života karakterizirali su njegovo propovijedanje. Takav stil je bio u čistoj suprotnosti starom načinu evangeliziranja koji se obraćao ljudskom razumu. Usprkos tomu, Sveti je Duh kroz njegovu službu, obraćao tisuće.

Moodyjevo je djelovanje je trajno doprinjelo i crkvi i društvu. On je ohrabrio i motivirao laike da se uključe u evangelizaciju, crkveno jedinstvo i međudenominacijsku službu. Moody je bio prosječan govornik koji je zahvaljujući Božjoj sili koja ga je pratila postigao natprosječne rezultate. Kao rezultat toga bilo je to što su mnogi svoje povjerenje dali Kristu, a ne D. L. Moodyu. Njegova služba trajno podsjeća ljude da im je potrebna sila Svetog Duha.

Poput mnogih kršćanskih radnika, Moodyjeva je služba utjecala na crkvu na mnogo nevidljivih načina. Moody je duboko utjecao na F. B. Meyera. Meyer je sa svojim novim evangelizatorskim žarom utjecao na J. Wilbur Chapmana. Chapman je potpomogao službu Billy Sundaya, koji je

snažno utjecao na Mordacai Hama. Ham je, održavajući sastanak probude u Sjevernoj Carolini, priveo Billya Grahama Kristu. Bog radi na čudnovate načine i na tu nas istinu služba D. L. Moodya stalno podsjeća. Uistinu, povijest je njegova pripovijest.

William P. Farley

je pastor Grace Christian Fellowship u Spokane, Washington

Preveo Goran Punda

BILJEŠKE

¹ Vinta Hampton i C.J. Wheeler, „The Gallery“, Christian History Magazine 9, br. 25, (1990):13.

² William R. Moody, The Life of Dwight L. Moody, (Albany, Ore.:Book for the Ages, Ages Software, 1997), str 127.

³ Vidi naslovnici, Christian History Magazine 9, br. 25.

⁴ J.D.Douglas, P.W.Comfort, D.Mitchell, Who's who in Christian History, (Wheaton, Ill.House, 1997; reizdano u digitalnom formatu od strane Libronix Library System).

⁵ Ibid

⁶ James F. Findlay, Dwight L. Moody: American Evangelist, 1837 – 99, (Chicago: University of Chicago Press, 1969), 61,88. Godišnja radnička plaća 1860 je bila 350 USD. Moody je skupio 7000 USD ili 20 godišnjih plaća. Danas godišnja plaća iznosi oko 40 000 USD, dvadeset puta više je 800 000 USD.

⁷ David Otis Fuller, Valiant for the Truth, (New York: McGraw-Hill, 1961), str 413.

⁸ Findlay, str 77.

⁹ Vinta Hampton i C.J. Wheeler, „The Gallery“,str 12.

¹⁰ Moody, The Life of Dwight L. Moody, str 138.

¹¹ Douglas, Comfort, Mitchell, Who's Who in Christian History.

¹² Stanley Grundy, „The Three R's of Moody's Theology“, Christian History Magazine 9, br 25, (1990): str 19.

¹³ „R“ u izvornom tekstu: Ruined by sin, Redeemed by the blood, Regenerated by the Holy Spirit. (op. prev.)

Kako Zavoljeti svoju crkvu

NEIL B. WISEMAN

”Ljubav i brak idu zajedno kao konj i zaprega“, ide jedna pjesma. Stoljećima prije nego je ta pjesma napisana, Pavao je napisao slične stihove o ljubavi i braku koji možda nikad neće biti uglazbljeni.

Dvije pjesme se slažu – ljubav i brak idu jedno s drugim. No, apostol svojoj pjesmi dodaje nekoliko značajnih komponenti. U 11 kratkih stihova ovog uzvišenog, premda i teško razumljivog odlomka u poslanici Efežanima 5,22-33, Pavao govori o čistoj, svetoj, blistavoj Crkvi, Kristovom poglavarstvu nad Crkvom, međusobnoj podložnosti i ljubavi između muža i žene. Zatim, kao da su i njemu samom te ideje previše neshvatljive, Pavao piše snažnu rečenicu: „Ovo je veliki misterij, i ja se ne pretvaram da ga u potpunosti razumijem“ (Ef 5,32, *The Message*). Komentatori raspravljaju odnosi li se „misterij“ na *brak* ili na *crkvu*. Ja vjerujem na oboje. Svaki sretno oženjeni par zna da je brak čudo i misterij i veza koja ispunja - sve to u jednom paketu. Tko može objasniti kako žena i muškarac koji su fizički, emocionalno i hormonalno toliko različiti, mogu zajedno graditi sretan život? Pavao je u pravu – to je veliki misterij. Dok čitamo ovaj odlomak Pisma pokušavajući shvatiti njegovo značenje, on nam duboko govori o tome kako propovjednici sa svojom zajednicom mogu razviti sretan odnos pun ljubavi. Svojim srcem poslušajte kako Pavao opisuje Kristovu ljubav prema nama i prema svojoj crkvi: „Kristova ljubav čini crkvu zdravom. Njegove riječi oživljavaju njenu ljepotu. Sve što On čini i govori je za to da iz nje izvuče ono najbolje, oblačeći ju u blistavu bijelu svilu, blještavu od svetosti“ (Ef 5,26-27, *The Message*).

Naša se ljubav nikad neće moći usporediti s Kristovom, ipak je On naš uzor. Da bi se naš zadatak još više zakomplicirao, neke je crkve lakše voljeti od drugih. Ista je stvar i s pastorima.

Veza ljubavi - najbitnija stvar u službi

Bilo lako ili teško, veza ljubavi između pastora i njegove zajednice se mora stvoriti, jer na zdravom odnosu između zajednice i njezinog propovjednika ovisi djelotvornost

Bilo lako ili teško, veza ljubavi između pastora i njegove zajednice se mora stvoriti, jer na zdravom odnosu između zajednice i njezinog propovjednika ovisi djelotvornost crkve.

crkve. Veza ljubavi u oba smjera, između pastora i zajednice, nije jedina važna stvar u crkvi, iako bez nje malo što ima smisla. Nažalost, u mnogim zajednicama ovaj faktor ljubavi skoro da i ne postoji. Ovo su neki od načina na koji možete produbiti svoju vezu sa zajednicom i učiniti da vas još više zavoli.

Ispravno započnite - može li to biti ljubav?

Kada prvi poziv neke crkve dođe pastoru, vrijeme je da se propovjednik zapita: „Može li ovo biti početak nečeg predivnog? Da li nas Bog spaja? Hoću li se ja moći uklopiti? Je li to ljubav na prvi pogled? Ima li među nama kemije?“ Kao i u braku, odgovori će biti jedinstveni i osobni. Pitajte bilo koji bračni par kako su se susreli i zaljubili. Vrlo je vjerojatno da će priča biti jedinstvena, ponekad i suluda. Čak i oni koji su u braku 50 godina se, dok vam pričaju priču, mogu smijuljiti poput tinejdžera. Dok slušate njihovu priču, čini vam se kako sastojci njihove veze ne izgledaju kao čvrsta osnova za snažan brak. Ali upravo je to ono što su izgradili. Kako to izgleda nekom sa strane nije uopće bitno. Na sličan način, jaka, privlačna, duhovno - emocionalna kemija između pastora i zajednice je potrebna kako bi započeli svoj odnos. Poput braka, sastojci će biti jedinstveni. Ali pastor koji je pozvan na služenje u nekoj zajednici mora biti uvjeren da se sa zajednicom može uspostaviti i održati veza puna ljubavi. U protivnom nema niti smisla prihvaćati novu ponudu.

Recite „Volim vas.“

Recite svojim ljudima kako ste počašćeni što možete biti njihov pastor. Čuo sam priču o pastoru koji je toliko volio svoju bivšu zajednicu i o njoj je često govorio. Neki šaljivčina u njegovoj sadašnjoj crkvi je rekao: „Možda će i nas više voljeti kad ode.“ Neizgovoreni zaključak tome bi bio: „Neka to bude čim prije.“ Postoji bolji način. Govorite. Zatim promatrajte koliko dobrog dolazi iz toga što im komunicirate ljubav. Svaka riječ o ljubavi nekog podsjeća na Isusovu ljubav. Svaka ljubazna riječ je poput bumeranga, netko iz zajednice će pastoru uzvratiti ljubav. I svaka ljubazna riječ izgrađuje dušu onoga tko je izgovara. Vježbajte riječi kod kuće i u kancelariji

tako da bez zadržke možete reći: „Ljubim te Gospodnjom ljubavlju.“

Zahvalite im što vas vole

Neki pastori žive u konstantnom strahu jer misle da njihova crkva ne čini za njih toliko koliko crkva na drugom kraju grada čini za svog pastora. Takav stav može biti smiješan, isto kao i uspoređivati dva zaručnička prstena. Jeftiniji može predstavljati veći nivo predanja i ljubavi. Drugi pak vjeruju da se crkva prema njima treba odnositi kao prema kralju. U sredini mandata ili kasnije, neki pastori vjeruju da su godinama svoje službe zadužili crkvu i da im zajednica nešto duguje. Ta pogrešna pretpostavka ne zvuči poput žrtve, poslušnosti i umiranja sebi koje započinje na križu. Razmisli kako si samo bogat – dijete Kralja u službi Kraljevom narodu. Mi propovijedamo s Njegove propovjedaone i služimo s Njegovim ovlaštenjem. Mi svakodnevno predstavljamo Kralja među njegovim narodom. Mi govorimo u Njegovo ime i nadgledamo Njegovu Crkvu. Ali mudro je podsjetiti se da mi nismo Kralj. On nikada za nas nije namislio da budemo tako uzvišeni i da nam se ugađa.

Budite dostojni časti

Svaki pastor zna za biblijsko upozorenje dano Božjem narodu da svojim duhovnim vođama iskazuju posebnu čast. Pavao o tome govori u svoje dvije poslanice. U odlomku iz poslanice Solunjanima je rekao: „Prijatelji, molimo vas da častite vođe koji se jako trude za vas, kojima je dana odgovornost da vas ohrabruju i vode u poslušnosti. Preplavite ih zahvalnošću i ljubavlju!“ (1 Sol 5,12-13, *The Message*). Još jedanput, Pavao predlaže čast, i to dvostruku čast: „Starješine koje dobro upravljaju, osobito one koji se bave propovijedanjem i poukom, treba smatrati dostojnima dvostruke časti“ (1 Tim 5,17).

U knjizi *Pastori u većoj opasnosti*, H. B. London i ja donosimo priču o vođi laiku koji je crkvi u kojoj je služio na svaki mogući način novom pastoru iskazivao čast, čak i dvostruku čast. Ali tada je priupitao crkvenog savjetnika koji je pomogao pronaći novog pastora, „podsjeća li itko pastore da biblijski stihovi koji govore o časti imaju dvije strane?“ Taj vjerni laik je u pravu. Odlomak govori da se pastorov udio u časti sastoji u tome da naporno radi, vodi crkvu i opominje Božje ljude. Dvostruka čast je predviđena za one koji poučavaju i propovijedaju. U svakodnevnoj rutini, strahopoštovanje radi činjenice da nas je Suvereni Gospod odvojio za službu, kao da sve više blijedi. Da bi ugodili Bogu i dobro Mu služili, potrebno je obnoviti osjećaj odgovornosti. Također, duboko

razumijevanje da ćemo za svoju pastoralnu službu položiti završni račun, treba oblikovati naše dugoročno razmišljanje.

Volite ljude bezuvjetno

Njeguajte ljude kao poklon milosti. Osnovno obilježje novozavjetne crkve je ljubav koja liječi upropaštene ljudske odnose, mekša destruktivne nesporazume, promiče oprost iz čitavog srca, ohrabruje autentično zajedništvo i motivira djelotvorno svjedočanstvo. Bog je stvorio Svoju crkvu za ljude, a ne za denominacije, teološke sustave, društvene događaje, ili čak i pastore. On želi da Njegova crkva pridobiva ljude, razvija ih i uključuje u djelo služenja svijetu. Jedan stari pastor je rekao: „Osnovni zadatak ovaca je da zakompliciraju život pastiru i nitko ih ne treba učiti kako će to učiniti.“ Ako ćemo čekati da ljudi postanu onakvi kakvi želimo da budu, mogli bi se načekati. Naš je zadatak da ih, uz Božju pomoć, volimo kakvi jesu, istovremeno vjerujući u njihov potencijal. Nemojte se šokirati ljudskom različitosti. Neki su ljudi velikodušni, drugi čangrizavi; neki blagi, drugi luckasti; jedni su divni, drugi čudni; neki osjetljivi, drugi pak samodopadni; jedni su pouzdani, dok se na druge ne možeš osloniti; neki su zahvalni, a neki uvredljivi. I svi oni trebaju pastira koji će ih dovoljno voljeti kako bi im pokazao put kući, k Bogu. C. S. Lewis je razmatrao pozitivnu stranu različitosti: „Crkva nije udruga ljudi koji su povezani svojim prirodnim afinitetima, već Kristovo tijelo, u kojem svaki član, bez obzira koliko različit bio, mora dijeliti svakodnevni život, i upravo tim različitostima nadopunjavati i pomagati jedan drugoga.“¹ Crkva postoji radi ljudi. Vjerujte u njih. Brinite se za njih. Pomozite im da otkriju svoj puni potencijal.

Posvetite se doživotnom udvaranju

Ova je priča bila objavljena u našim nedjeljnim novinama. Čovjek, duboko zašao u 80te, bio je prigodom proslave svoje 67.-ogodišnjice braka priupitan: „Što savjetujete mladim muževima?“ Odgovorio je: „Nastavite raditi ono što ste radili kako bi ju osvojili.“ U ovom savjetu ima nešto dobro i korisno za odnos pastora i crkve. Ali što kada ljubavni osjećaji ispare? Ann Landers jednoć je savjetovala svoje čitatelje: „Činite djela ljubavi, a osjećaj će doći.“

Propovijedajte ljubav

Otvorite Bibliju i dušu nahranite stihovima o ljubavi. Iznova i iznova poučavajte ljude da naša ljubav jednim za druge prirodno raste iz Božje ljubavi prema nama. Pokažite im da je ljubav dar koji primamo od Boga i prenosimo na one koji su oko nas. Probajte

u svojoj crkvi izgraditi duhovno ozračje koje će ispuniti ovaj biblijski izazov: „Promatrajte kako nas je Krist ljubio. Njegova ljubav nije bila oprezna već raskošna. On nas nije ljubio kako bi nešto dobio od nas, već je za nas dao sve od Sebe. Ljubite na isti način“ (Ef 5,2 *The Message*).

Postanite cjelovita osoba

Karakter je važan. Od vas se očekuje da budete posvećeni. „Biti“ dolazi ispred „raditi“, i karakter je izvor ponašanja. Većina zajednica, kada bi morali birati između vještog i nadarenog propovjednika i svetog propovjednika, izabrala bi svetog. U ovo vrijeme besprimjerne disfunkcije i slomljenosti, crkva ponekad postaje posljednje utočište za povrijeđene, zburnjene i ljude u problemima. I kakvo je to utočište za njih. Mnogi nalaze novi život u Kristu, život promjene i novog početka. Ali u procesu preobrazbe, neki se ne mogu riješiti jedne ili nekoliko stvari – navika, ožiljaka, slabosti ili tajnih grijeha. Ako i ti pripadaš toj grupi, učini sve da zaliječiš te prijelome i ozdraviš te ozlijede. Druga potreba uz tu da iscjelite što je slomljeno je i ta da u potpunosti ovisite o Bogu. Pastor koji služi u ljudskoj snazi ne može pružiti više od odvjatnika, inženjera ili doktora. Ono posebno u našim životima – milost, prisutnost i Božja sila – nas čini pobjedonosnima i djelotvornima te pomaže da uvjerimo ljude da je ono što propovijedamo autentično i istinito. Apostol Pavao ovom snažnom izjavom naglašava od kolike je važnosti da budemo izgrađeni kao osoba: Poučavaj vjernike svojim životom: riječju, ponašanjem, ljubavlju, vjerom, poštenjem. Čvrsto drži svoju službu čitanjem Pisma, davanjem savjeta, poučavanjem“ (1 Tim 4,12-13, *The Message*).

Učinite svojoj zajednici uslugu; probajte razumjeti samog sebe

Na koji način razmišljate? Koje od svojih reakcija možete predvidjeti? Što je pokretačka snaga u vašem životu? Koji su vam motivi? Razumijevanje samog sebe je važan ključ za razumijevanje drugih. Preispitajte svoje motive tako da si postavite pitanje: „Zašto sam to učinio?“ Postavite si pitanja o načinu kako vodite sastanke. Provjerite na što trošite svoj novac. To će otkriti puno stvari glede vašeg karaktera. Ispitajte se kako bi otkrili manipirate li administrativnim zadacima kako bi napravili po svome te ono što ste učinili opravdavate tako da to nazovete Božjom voljom.

Svoj poziv smatrajte božanskim zadatkom

Apostol Pavao je svoj posao doživljavao kao zadatak dobiven od Boga. Na primjer,

Galaćanima je rekao: „A kad odluči onaj koji me izdvoji ‘u utrobi moje majke i pozva’ svojom milošću da u meni objavi Sina svoga da ga propovijedam među poganima,“ (Gal 1,15-16). Koja izjava! Pogledajte komponente koje sačinjavaju apostolov poziv: odijeljen je za službu prije nego se rodio; pozvan milošću; kredibilitet i radost dok se Isus objavio u njegovom životu i službi; Božje poslanje poganima, vjerojatno i Židovima svoga vremena. Božanski poziv daje mišiće, snagu i motivaciju za službu. Pomaže razviti osjećaj misije i svijesti o božanskom osnaženju, tako da Božji čovjek može postići i više od vlastitih mogućnosti. Poziv koji se živi daje autoritet za propovijedanje i ustrajnost te omogućava da ljubimo one koje Bog ljubi – a to je svatko koga susretnemo.

Uživajte u službi kao načinu života

Iako se na službu može gledati i kao poziv i kao zanimanje, njezina bit je najveći ideal znan čovječanstvu. Poput roditeljstva, služba se odvija dan za danom i godinu za godinom. Realitet službe možemo radosno prihvatiti ili odbaciti ritajući se i vrišteći, ali ona ostaje činjenica.

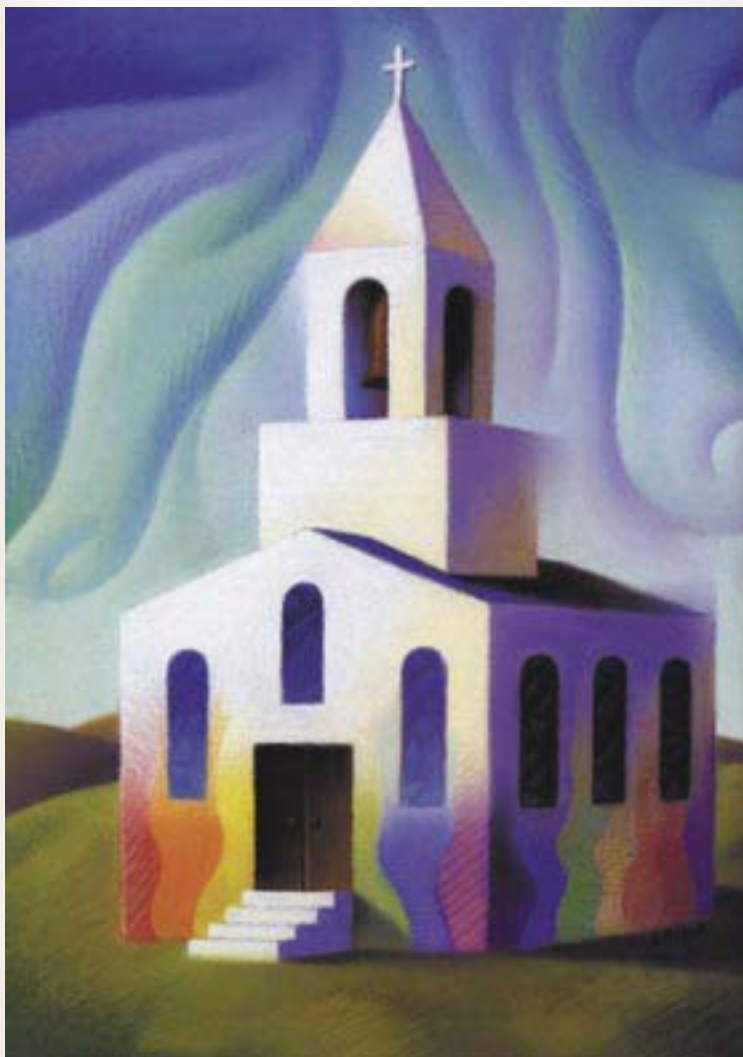
Ne prihvaćajte biti profesionalni pustinjač

Ponakad su pastori poučeni da vjeruju u to da su pozvani na život u profesionalnoj izolaciji. Ja sam bio obučavan na taj način. Ideja je ta da sa svima imaš površan odnos i da nikome ne dozvoliš da ti se približi. Takav se savjet racionalizira time da ako nekome dozvolite da vam se približi, ostali će biti ljubomorni. I ako vam se ljudi previše približe, kada dođe vrijeme rastanka, slomit će vam srce. Ovakva logika je smiješna, zar ne? U zadnjim danima mog prvog pastorata, ja sam se držao ovog običaja izolacije. Objavio sam: „U Božjoj volji mi vas napuštamo kako bi prihvatili novi angažman. To znači da ne želimo primati niti slati nikakva pisma, čestitke ili telefonske pozive.“ Jedna starija gospođa u crkvi je smatrala da je ovaj moj stav pomalo čudan. Ubrzo nakon prihvaćanja novog angažmana, rodilo se naše prvo dijete. Dva tjedna nakon rođenja, naše je dijete primilo pismo od one starije žene iz bivše crkve. Među ostalim

u njemu je pisalo: Tvoj tata nam je rekao da mu ne smijemo pisati, zato se obraćam tebi. Molim te reci svojoj mami i svom tati da ih volimo i da ćemo ih uvijek voljeti.“ Je li moguće da mnoge frustracije vezane za službu imaju svoj korijen u izoliranosti od društva? U isto vrijeme dok govorimo o ljubavi, druženju i zajedništvu prakticiramo sumnju, privatnost i individualizam.

Provjerite kako Bog gleda na vaš angažman

Kada vas Bog šalje na neko mjesto, On zna sve o njemu, a također i vaše mogućnosti, pozadinu i potencijal. Kada nam se ponudi novi zadatak i kada izgleda da je to Božja

volja, zapitajte se što Bog želi da postignete na tom mjestu. Kada vas Bog pošalje, tamo morate i ostati sve dok ne ispunite sve što je On zacrtao.

Dijelite snove, zamisli i kreativnost

Crkva je ponekad tako snažno vezana svojom tradicijom. Začuđujuće, možda čak i komično, stvarnost je puno više od toga što se u naše doba smatra tradicijom, a što je u neko prošlo vrijeme započelo kao nova avantura. Povijest nedjeljne škole, moderne misije i počinjanje nedjeljnog bogoslužja u

11 sati kako bi poljoprivrednici pozavršavali svoje poslove prije crkve bile su napredne inovacije svojeg vremena. I vjerojatno su ljudi tada govorili: „Mi nismo nikada to tako radili.“ Držeći budućnost, prošlost i sadašnjost u zdravoj ravnoteži je težak posao za službu. Svaku crkvu i pojedinca je oblikovala njihova prošlost. Tradicije treba poštivati i promjena ponekad sporo nastaje. U međuvremenu, sadašnjost je znakovita i budućnost je blistava kao Božja obećanja. Neki propovjednici provode dane u nadi protiv svake nade u budućnost koja nikada ne dolazi. Drugi žive u sadašnjosti, a da previše ne žale za onim što je prošlo i ne sanjaju o onome što bi moglo biti.

Često je njihov je posao kao odrezano cvijeće – predivno, ali bez korijena. Dobar je lijek da mislimo na prošlost, sadašnjost i budućnost, kao na povijest, nadu i postignuće i da ih u svojim mislima držimo u kreativnoj napetosti. Svaki dan u partnerskoj službi s Bogom je dobar dan ako znamo što ćemo s njim napraviti.

Othranite velike ljude

Desetljećima su programi za rast crkve i uspješnu evangelizaciju omogućavali nastanak velikih crkava. Je li moguće da kada zajednica počnje davati velike ljude, kao rezultat njihovog zajedništva s Bogom i njihovog međusobnog zajedništva dođe do rasta velikih crkava? Izgradi velike ljude ohrabrujući ih da se predaju radu za viši cilj. Pjesnik je rekao: „Predaj se višem cilju. Možda nećeš puno učiniti za njega, ali će viši cilj učiniti za tebe puno dobra.“

Kada ljudi dođu u crkvu pružite im osjećaj vrijednosti

Svako bi bogoslužje trebalo životima onih koji ga posjećuju dati vrijednosti s kojima se lako mogu poistovjetiti. Svaka osoba koja dođe u crkvu ima pravo biti nahranjena, ohrabrena i nadahnuta. Ljudima je potrebna inspiracija, poduka, ohrabrenje i nada. Ljude ne treba grditi, vrijeđati ili im se obraćati visoka. Toga imaju dosta i u svijetu. Posjećenost crkvenih sastanaka se može dramatično povećati tako što ćemo bogoslužje učiniti relevantnim, još više inspirativnim i još manje dosadnim. Dok

Danas su mnogi posjetitelji crkava duhovno pretili od previše „fast fooda“ i premalo mesa i hranjivih namirnica. Potrebno im je više tjelovježbe u vidu službe Bogu i ljudima.

pripremate program bogoslužja postavite si pitanje: „Što bi ljudi željeli primiti na sljedećem sastanku?“

Donesite ljubav u teške životne situacije vaših članova

Gubitak voljene osobe, nesreća, bolest i slomljenost obično pogađa svako ljudsko biće. Biti Isusov predstavnik od krvi i mesa u teškim trenucima srž je kršćanske službe. Budite tamo. Idite u ljubavi i odlazite često, sve dok kriza ne prođe. Oni koji prolaze kroz dolinu suza će vas zauvijek voljeti. Kada drugi vide kako dajete svoju ljubav onima kojima je najpotrebnija, povećat će se vaš kredibilitet kao propovjednika.

Njeguajte kršćansko služenje kao dar ljubavi od Boga

Danas su mnogi posjetitelji crkava duhovno pretili od previše „fast fooda“ i premalo mesa i hranjivih namirnica. Potrebno im je više tjelovježbe u vidu službe Bogu i ljudima. Puno je mogućnosti umotano u tri osnovna aspekta kršćanske službe. Zamislite ih kao noge na tronogom stolcu. Prvo, služba je ono što činimo za Boga. Drugo, služba je ono što činimo za druge. Treće – komponenta koju često previdimo – je naše osobno ispunjenje kao posljedica služenja. Propovjednik propovijeda u Božje ime da bi drugima pomogao kako bi bolje

upoznali Boga. Ali, dok propovijeda, Riječ utječe na njega i on u tom procesu postaje bolji i njegova se duša razvija. Vjeroučitelj poučava u Božje ime kako bi drugi u svom životu primjenili načela Svetog pisma, i također i sam napreduje u svom duhovnom zdravlju. Takav pogled pomiče služenje iz domene dužnosti i obveze u domenu privilegije i blagoslova.

Prihvaćajte i uključujte snažne osobnosti. Neki se pastori osjećaju ugroženi od strane sposobnih ljudi i snažnih osobnosti. Nekima bude nelagodno kad netko postavi pitanje: „Zašto?“ Drugi duhovni vođe ispituju motive ljudi snažnih osobnosti, napose onih koji teže za izvrsnošću i djelotvornošću. Neuključivanje u službu ljudi s jakim osobnošću i želja da kontrolirate svaki crkveni program i službu su dva značajna čimbenika koja čine da crkva ostane mala. Potreba da se kontrolira svaki detalj u životu zajednice zaustavlja rast i potkopava moral.

Preuzmite vodstvo Božje obitelji

Biološka obitelj se nalazi pod strahovitom opsadom. Skoro svakom je potrebna pomoć da ojača svoju obitelj. Neki trebaju zamjensku obitelj da zauzme mjesto obitelji koju su izgubili ili koju nikad nisu ni imali. Mnogim ljudima je slomljeno srce. Prijateljstvo, prihvaćenost, podrška i

Ljubav za Isusa nam daje prigodu da Ga predstavljamo na vjenčanjima, sahranama, krštenjima, u bolničkom čekaonici, na svetim večerama, u štovanju i propovijedanju.

odgovornost je više nego ikada potrebna u lokalnoj crkvi. Nazovi svoju prigodu da vodiš Božju obitelj kako god želiš: poglavar klana, vođa izgubljene proširene obitelji, osnivač zamjenske obitelji ili pastor Božje obitelji. Ali pobrinite se da napravite posao i stvorite brižne odnose.

Služba predstavlja veličanstvenu prigodu da volite i budete voljeni

Sjećate li se tko ste bili kada ste pozvani? Sjećate li se kako je Bog upotrijebio vašu ljubav prema Njemu da vam pomogne vidjeti potrebe svijeta kojeg je stvorio? Kakav je to bio trenutak koji je odredio smjer vaše službe. Tog vas je dana Suvereni Gospod uputio na nepoznati teritorij uz obećanje da će biti s vama, ohrabrivati vas i bezuvjetno vas voljeti. Puno stihova nam pomaže da razumijemo djelo službe. Drugi nas pak stihovi upozoravaju i pred nas stavljaju izazove i potrebe koje donosi zadatak. Ali iznova i iznova, motiv, raspoloženje i značenje naše službe je ljubav. Važnost i prioritet ljubavi nam je jasno pokazana u odgovoru koji je Isus dao na pitanje: "Koja je najveća zapovijed?" Isus je odgovorio: "Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom! To je najveća i prva zapovijed. Druga je toj jednaka: 'Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!'" Zatim je dodao nevjerojatan sažetak: „O tim dvjema zapovijedima ovisi sav Zakon i Proroci“ (Mt 22,37-40). Isus drži da je ljubav prema Bogu i ljudima važna. Slijedeći Gospodinov primjer, Pavao je ljubav postavio u središte našeg posla kada je napisao: [Ljubav] sve ispričava, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi“ (1 Kor 13,7).

Nakon čitanja ovih stihova, dokaz je nepobitan - služba je ljubav prema Bogu, bližnjemu i samome sebi. Ta ljubav za Boga i bližnjega daje nam doživotnu ulaznicu na javna i privatna mjesta te na mjesta gdje je žalost i veselje. Ljubav za Isusa nam daje prigodu da Ga predstavljamo na vjenčanjima, sahranama, krštenjima, u bolničkom čekaonici, na svetim večerama, u štovanju i propovijedanju. Radost i avantura koju pruža služba se treba iznova i iznova naglašavati riječima kao što su *oduševljenje, sreća, zadovoljstvo, ozbiljnost i vječno postignuće*. Pastor u tjedan dana vidi više stvari koje Bog čini nego što većina ljudi vidi za svog života. Ljubav za Krista nam pomaže usredotočiti se na službu. Kada se čini da dimenzija ljubavi gasne, prisjetite se nekih stvari, i ona će ponovo zasjati. Neke od stvari kojih se trebate podsjetiti su: Bog vas ljubi. Većina, ako ne i svi ljudi u crkvi vas ljube i vi ih trebate ljubiti zauzvrat. Čvrsto prigrлите svoju službu. Ljubite ljude koje vam je Bog dao da im služite, i oni će vam uzvratiti ljubav na način koji nadilazi vaše najluđe snove.

☞ **Neil B. Wiseman**

je pisac, predavač i učitelj. Također služi direktor *Small Church Institute*, kojega je i osnivač. Živi u Overland Parku u Kansasu.

Preveo | Goran Punda

BILJEŠKE

¹ Wayne Martindale i Jerry Root, *The Quotable Lewis* (Wheaton, Ill.: Tyndale House Publishers, 1989), str. 105.

enrichment

JESTE LI ZNALI?

Od sada možete čitati ENRICHMENT JOURNAL na nekoliko jezika online. Posjetite ENRICHMENT JOURNAL web stranicu i kliknite na odgovarajuću zastavu. Bit ćete preusmjereni na jedan od sedam jezika koje izaberete: francuski, ruski, rumunjski, mađarski, hrvatski, njemački ili ukrajinski. Tada ćete moći čitati članke online ili ih skinuti na svoj kompjutor. Možete nas kontaktirati na: <http://www.enrichmentjournal.ag.org/>

Ako imate dodatnih pitanja slobodno nas kontaktirajte na slijedeću adresu:

Life Publishers International
1625 North Robberson Avenue
Springfield, MO 65803
417-831-7766

Dovršiti u snazi

GEORGE O. WOOD

S pastoralnim radom započeo sam s 29 godina. U prve dvije godine naučio sam puno toga što nije bilo obuhvaćeno mojim fakultetskim programom. Ne otkrivljujem za to svoje obrazovanje; postoje neke stvari koje ne možemo naučiti sve dok se s njima ne suočimo u nekoj životnoj situaciji. Evo nekoliko načela koja sam otkrio na početku. Slijeđenje tih načela pomoći će vam da imate djelotvornu službu sada, te će vam pomoći da je dovršite u snazi.

POZIV ĆE VAS ODRŽATI U TEŠKIM VREMENIMA. Prve dvije godine svoje službe (ili ostatak) ne bih uspio preživjeti bez unutarnjeg osjećaja da se nalazim u središtu Božje volje. Budite sigurni da ste tamo gdje jeste, zato što Bog želi da budete, a ne zato jer je to dobra prigoda ili privlačna plaća.

IZGRADUJTE SVOJE JAKE STRANE. Prirodno je da se mladi vođa osjeća nesigurnim. Njegova ga nesigurnost može navesti da pokuša oponašati starijeg, uspješnijeg vođu ili nečiji način rješavanja stvari. Procijenite u čemu ste dobri i koji su vaši darovi. Usredotočite se na svoje jake strane, a zatim pronađite druge ljude da rade ono što vama ne ide dobro.

POSTAVITE DOVOLJNO JAKE TEMELJE KOJI ĆE PODNJETI TERET KOJI ĆE BOG KASNIJE STAVITI NA VAS. Visoke zgrade zahtijevaju duboke temelje. Odvojite vrijeme u ranim godinama vaše službe za razvijanje discipline i temeljite pripreme za službu. Mnogi duhovni radnici doživljavaju slom i preopterećenost u srednjoj dobi, zato jer nikada nisu razvili egzegetska i hermeneutička umijeća, osobni molitveni život ili navike studiranja. Ta površnost vodi k duhovnom izglednjivanju njihovih samih i zajednice u kojoj služe. Odlučite

se studirati 15-20 sati tjedno. **Vaše jake strane nisu dovoljne.** Postoji granica u onome što vaše obrazovanje, obuka i nadarenost mogu postići. Posao koji obavljate nije vaš, Božji je. Iako je bio višestruko talentiran, apostol Pavao je potvrdio da "evanđelje naše nije k vama došlo samo u riječi nego i u snazi, u Duhu Svetome i mnogostrukoj punini" (1 Sol 1,5). Crkva ili određena služba neće rasti ukoliko se ne oslanjate na Božju moć.

BUDITE MARLJIVI. U prvoj godini moje pastoralne službe, imao sam osjećaj da mi Bog govori o neuglednom travnjaku pored crkve: *Ako se ne možeš pobrinuti za travu, kako ćeš se moći brinuti za ljude?* Jedan dan smo se okupili i posadili novu travu. Unutar šest mjeseci crkva se brojčano utrostručila, od 100 na 300 ljudi. Je li to bilo zbog trave? Mislim da se radilo o načelu. Budite marljivi u svemu. Pazite da crkveni prostor bude dobro održavan. Imajte uredovno vrijeme. Uzvraćajte telefonske pozive. Odgovarajte na pisma. Činite sve izvrsno.

VOLITE LJUDE VIŠE OD SVOJE VIZIJE. U prvoj godini moje pastoralne službe skoro sam učinio kobnu pogrešku uzdizanja svoje vizije crkve do te mjere da sam bio spreman pregaziti ljude kako bih je ostvario. Bio sam spreman podijeliti starješinstvo i crkvu kako bih nametnuo svoju viziju. Na sreću, Duh mi je šapnuo četiri riječi u srce, *George, zaveži svoj jezik.* Gospodin mi je pomogao da postanem onaj koji spaja, a ne onaj koji razdvaja. Kad volite ljude, oni će vam uzvratiti ljubav i podržati vašu viziju.

AKO VODSTVO NIJE UJEDINJENO, LJUDI ĆE BITI RAZJEDINJENI. Tijekom mog dugogodišnjeg pastoralnog rada samo sam jedan put učinio veliku odluku za koju nisam imao jednoglasnu podršku crkvenoga vodstva. Narav toga predmeta za-

htijevala je da se odlučim za istinu, umjesto za jedinstvo. Ako pokušate donositi velike odluke bez jedinstva u vodstvu, imat ćete nejedinstvo u zajednici. Bolje je uzeti vrijeme za molitvu i post, nego li nezaustavljivo ići naprijed.

STAVITE KRALJA I KRALJEVSTVO NA PRVO MJESTO. U prvih šest mjeseci mojeg pastoralnog rada članstvo crkve se smanjilo, sa 73 na 49 ljudi. Nakon teškog vremena, Duh mi je progovorio ovu riječ u srce: *George, Ja ne želim graditi ovu crkvu na tvojoj osobnosti. Mora biti izgrađena na Meni. Stavi Mene i Moje kraljevstvo na prvo mjesto, a Ja ću se pobrinuti za ostalo.* Otada svjesno pokušavam ne staviti zamjenicu *moje* uz crkvu, osoblje ili bilo kojeg zaposlenika u crkvi. To nije bila moja crkva - bila je Njegova. Također smo naučili da žrtvovanje radi promicanja Velikog poslanja diljem svijeta mora imati najveći prioritet. Bog će blagosloviti misijski usmjerenog pastora ili crkvu. U časopisu *Duhovno vrelo* pripremljeni su članci koji će vas usmjeravati tijekom ostvarenja vašeg poziva. Vjerujem da ćete upotrijebiti te članke kao pomoć za sadašnju djelotvornu službu, kako biste je dovršili u snazi.

 George O. Wood,

D.Th.P., glavni je superintendent Assemblies of God, Springfield, Missouri, SAD.

